

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ÅRSSKRIFT

FRA

ORDRUP HØJERE ALMENSKOLE

1904—1905

Stege

L. M. Tommerups Bogtrykkeri
1905

Statens pædagogiske Studiesamling

1905. 1/4

ÅRSSKRIFT

FRA

ORDRUP HØJERE ALMENSKOLE

1904—1905

STEGE
L. M. TOMMERUPS BOGTRYKKERI
1905

Den 3. november 1904

Jeg fulgte mit kald, det bedste jeg kunde,
uden for det gik jo livet til grunde.

Og fandt ikke der mine tanker et leje,
så blev de jo borte på vildsomme veje.

Så, ind i toget; og frem med tiden;
og hjælp så det bedste frelst ud af striden.

Det var min opsang; så tog jeg i vej;
strømmen bar oppe; det gik som en leg.

Ja, fremad det gik for en strygende vind.
— Men en dag kom der uro og tvivl i mit sind.

Jeg mærked, der rørte sig noget herinde,
noget, som ingensteds plads kunde finde, —

noget, som næppe jeg selv forstod;
men som leved etsteds ved min hjerterod.

Skulde jeg bære det frelst ud af striden,
måtte jeg rejse mig, bryde med tiden, —

måtte jeg vove et afgjort nej
og prøve mig frem paa min egen vej.

Og så brød jeg ud. Det fik gå, som det kunde;
blev jeg i strømmen, så gik jeg til grunde.

Så stred jeg mig frem på min selvgjorte sti,
jeg blev glad på den, blev mig selv, blev fri.

Vel kom der mig stundom en tåge for øjet,
sindet blev tungt, og modet blev bøjet.

Som barnet kunde jeg længes hjem,
men altid droges jeg videre frem:

Endnu står for dig det største tilbage;
det sværeste tag er endnu at tage.

Endnu har ikke dit liv, dit ord,
din tanke sat sine dybeste spor.

Endnu har du ikke til grænsen fundet
— der, hvor dit yderste livsmål står bundet.

Det skal du løse; først da blir du fri
og får sunget til ende dit livs melodi.

Ja, fremad jeg vandt; og indad jeg fandt
mod livets løndom, mens årene randt.

Der samled jeg skatte, der aldrig kan ældes
og aldrig hørnede kan vejes og tælles.

Og så — langt inde i vildskovens tykning
— der fandt jeg mig endelig plads til en bygning.

Hvordan det gik til, er en underlig gåde,
som ene Gud Fader i himlen kan råde.

Og bygningen rejstes: Gud ved dog hvordan;
til da var jeg yngling; i den blev jeg mand.

Og hvor i al verden jeg vender mig hen,
ingensteds finder jeg magen til den.

Der finder jeg daglig mig selv og min Gud;
der folder hele min verden sig ud.

Der bygger jeg op, hvad der bor i mit sind,
for der er hele mit liv lukket ind.

Og findes her nogen, der tvivler så småt
og siger: „Jo bygningen kender vi godt,

den ligger jo synlig for alles blikke;
men urskov omkring den — det ser vi dog ikke.

I et gammelt kulturland — der finder man ej
vildskab og vildskov ved alfarvej.“

Jeg svarer: mon ej? — å, her findes langt mer
end med hverdagsøjne til hverdags du ser.

Selv i den mest parfumerede kultur
er der andre fugle end dem i bur.

Hvor af bløde tæpper hver mislyd dæmpes,
kan mangel livskamp i løn udkæmpes.

Ej finder en eneste levende sjæl
ad alfare veje ind i sig selv.

Skal hjertet sin helligdom finde hernelde,
ad vildsomme stier må frem det sig lede.

Og aldrig fandt tanker i verden et hus, —
de måtte først frem gennem urskovens sus.

Er vejen end jævn både til og fra, --
der ind er den ikke så jævn endda.

Og fælder du skoven, og dæmper du bruset;
da synker den hele bygning i gruset.

Nu lever jeg frem i de vekslende dage,
hver dag har på ny jeg det største tilbage.

Ja, hver dag paa ny er det største tilbage;
det sværeste tag er endnu at tage.

Hver dag er der noget, der ligger herinde,
som endnu i verden ej jordbund kan finde.

Min sjæl, du rummer et levende frø,
der synes, det er så fortvivlet at dø.

Det er så fortvivlet at tabe slaget
og bringes til tavshed, udslettet og vraget.

Men er det i mængden ej mer til at finde,
det kunde dog være, det ligger der inde.

Det kunde dog være, det ligger i strømmen
som eventyret i barndomsdrømmen.

En stormand har sagt os, at Gud i det høje
med livet der nede i dybet har øje.

Der er jo så mangt et underligt frø,
der haver den skæbne, det aldrig kan dø.

Der er jo så mangan en livskraft til,
der segner, — men rejses, når Herren vil; —

der ligger og lider og længes og banker
og bliver til levende mennesketanker.

De yngler og ulmer og kalder og tænder,
til ganske sagte de strømmen vender.

Ja, yngler og ulmer og frem sig strider
som nyfødt liv til de nye tider.

Så giv du kun trøstig dig selv til kende, —
lad strømmen så skylle din kraft over ende;

læg du kun dit hjerteblod ind i dit værk, —
lad tiden så blive din styrke for stærk; —

vær tryg! over dig er to stærke hænder;
de leder dig frem, når hvert vejspor ender.

Vær tryg! over dig er to øjne milde;
det, de har lyst på, går aldrig til spilde.

En såede med tårer, da morgensol steg;
med fryd kom han hjem, da han bar sine neg.*)

H. C. Frederiksen.

*) Davids 126. salme v. 6

Havresuppe, dråber og ris

Ho'det gør ondt og ryggen med,
halsen er haven, og mor er vred,
havresuppen er tyk og hed,
hele den skål fuld skal jeg ha ned!
nylig kom mor og sa'e: „Spis;
så skal du ha dråber og måske ris!“ —

Forgangen jeg skulde for hende til byen
og købe en halv skæppe havregryn,
paa hjemvejen kravled jeg op i træerne
og faldt så i mosen lige til knæerne.
Vejret var koldt, og vandet var vådt,
den tur bekom mig slet ikke godt.
Jeg rysted og dirred af skræk og kulde;
både strømper og gryn af vand blev fulde.

Tørt fik jeg på, den gang jeg kom hjem,
om mine ben blev der svøbt en pude,
- mor fik havresuppen frem,
den skulde holde feberen ude. —
Ha'de jeg bare spist, som jeg skulde!
men jeg øste begge lommerne fulde,
for suppen var ej med syltetøj blandet
og smagte så stærkt af mosevandet.
Men som jeg øser i mine lommer,
døren går op, og mor kommer:
„Nå, sådan driver du feberen væk?
og sådan spiller med mor du gæk?
Af med tøjet og straks i seng! —
Har man dog kendt mage til dreng!“

Af kom tøjet; men jeg blev dårlig,
feberen kom, og den var alvorlig,
værk jeg fik i min hele krop; —
i dag har jeg først fået lov at stå op.
Nu sidder jeg her og er patient,
alle har de mig ryggen vendt!
ho'det gør ondt og ryggen med,

halsen er hoven, og mor er vred,
havresuppen er tyk og hed,
hele den skål fuld skal jeg ha ned.
Nylig kom mor og sa'e: „Spis;
så skal du ha dråber og måske ris!“

Ha'de jeg bare spist, da jeg skulde,
heller end øse lommerne fulde*).

Frises

*) Dette digt, som tidligere har været trykt i H. C. Frederiksens læsebog, står her, for at der i Årsskriftet også kan være noget for „de små“. — Tegningen er udført af frk. Leis Schjelderup.

Lektielæsning

Blandt de reformer, vi i vore dage søger at gennemføre indenfor skolen, er en af de mest indgribende vel den, der kræver, at læreren fortrinsvis skal bruge tiden til at undervise, lære sine elever noget, og ikke til at kontrollere, hvorvidt de „kan deres lektier“. Han skal ikke være „hører“ men „lærer“, og børnene skal på skolen ikke først og fremmest „høres“ men „lære“. Derfor skal hovedarbejdet gøres på skolen, ikke i hjemmet, og lektierne skal indskrænkes til det mindst mulige.

På få punkter møder skolen imidlertid en sådan mangel på forståelse som på dette. Den gamle opfattelse sidder dybt i blodet både på forældrene og børnene. Endnu kan man høre et barn sige: „Jeg skulde hilse hjemmefra og spørge, om jeg må gå, når jeg er hørt“; og det kan virke helt overraskende og velgørende at høre en elev sige: „Ja, jeg vilde da gerne have gennemgangen med“. Men, mest er det dog hos forældrene, at skolen møder mistillid og mangel på forståelse, når talen er om lektierne. Mange, måske de fleste, nærer ængstelse for, at deres børn ingenting skal lære på den måde.

For om muligt at hjælpe lidt herpå fremkommer

denne afhandling i vort årsskrift. En del af den vil være nogle af vore forældre bekendt fra et forældre-møde.

I

Når vi søger at indskrænke lektierne, er det bl. a. for at skaffe børnene mere fritid om eftermiddagen, og det først og fremmest for deres sundheds skyld. Når et barn har været 5 à 6 timer i skole, har det egentlig arbejdet nok. Ganske vist er der de fleste dage en time gymnastik, men så ypperlig som gymnastik er, så uundværlig i mange retninger, så er gymnastik ikke det samme som hvile. Tværtimod, en gymnastiktime er anstrængende; er der arbejdet med fuld kraft, er børnene trætte efter timen. — Altså skal de om eftermiddagen ikke have mere arbejde, end at de kan få rigelig hvile og komme tidlig i seng.

Sundhedstilstanden blandt de højere skolers elever er som bekendt ikke god, og hvad nytter det, at vi giver dem en hel del kundskaber, når vi samtidig ødelægger deres helbred? Skolen skal og må tage alle de hensyn, den kan, til sundheden, men af alle de hygiejniske hensyn, som nævnes kan, er intet af den betydning, som at skolen sørger for ikke at stille større krav, end at børnene kan få tid til tilstrækkelig hvile, bevægelse i frisk luft og søvn. Så må hjemmene sørge for at benytte tiden.

Men også af andre grunde skal børnene have en del tid til deres rådighed om eftermiddagen.

Der stilles i vore dage stedse flere krav til skolen. Vi skal lære vore drenge at snedkerere og dyrke ha-

ver, og vi skal lære pigerne at lave mad og meget andet. Mere og mere tages fra hjemmet og lægges over på skolen; men skolen kan ikke påtage sig alt muligt. Vi har ikke tid til det, og vi kan ikke magte det.*) Det kan ikke nytte, vi gaber over mere, end vi kan overkomme. Lad os hellere se at gøre det godt, som vi påtager os. Vi skal opdrage vore børn til gode og dygtige mennesker, vi skal udvikle deres åndelige evner og deres legemlige kræfter. De rent manuelle færdigheder må vi overlade til andre. En vis enhed må der tillige være i skolens arbejde, og den skolebestyrer, der skal passe sin skole på rette måde, må have en vis indsigt i alle de forskellige fag, så han kan sørge for, at undervisningen er forsvarlig; men der er grænser for, hvad en mand kan overkomme.

Af disse og andre grunde, som det ikke her er stedet at komme ind på, viser vi for vort vedkommende disse mange krav fra os og siger: vi kan ikke.

Dermed er imidlertid ikke sagt, at ikke en hel del børn kunde have godt af at lære at sløjde og lave mad osv., og selv om vi ikke selv kan besørge det, så kan vi gøre noget andet: vi kan sørge for, at børnene får tid til den slags ting. Altså søger vi at indskrænke lektierne, så der kan blive tid til alt det, et barn kan have lyst til, og som forældrene gerne vil have det i lag med. En går til fodbold, en anden kører på cycle, en sløjder og en anden maler, en laver mad, går i huset og hjælper sin mor, en anden læser, en

*) I den nye mellemskole er alle klasser optagne alle 36 timer om ugen, — sikkert en af de største fejl, den nye ordning lider under, — yderligere at skaffe plads til flere fag forekommer mig en ren umulighed.

graver og river i haven, en anden går på botanisertur eller laver fysiske forsøg osv. osv. Skolen kan ikke være med til alt det, men den hjælper til, at tiden kan slå til, og den vækker interessen på de forskellige punkter, hvor den kan. Så får hjemmet om resten. Skolen hverken kan eller skal erstatte hjemmet.

Nu er forholdet imidlertid dette, at mange forældre langt fra at påskønne denne bestræbelse fra skolens side tværtimod beklager sig over den og anmoder os om at give børnene noget mere arbejde. — „for“ — siger de — „de ved ikke, hvad de skal bestille om eftermiddagen“. Det forekommer mig, at dette er lidt af en falliterklæring. Børn skal fra små af læres til at kunne beskæftige sig selv, de må simpelthen ikke have lov til at kede sig. Jeg har ovenfor givet nogle antydninger af hvad et barn kan bruge sin fritid til, og jeg kunde have nævnt meget andet. Kanske det på en 4de sal i København kan have sine vanskeligheder; herude kan den, der for alvor vil tage sig lidt af sine børn, aldrig komme til at savne beskæftigelse for dem. I ethvert hus er der meget arbejde at gøre; kan de ikke selv finde på noget, så sæt dem til at gøre noget af alt det, der skal gøres, men lad dem aldrig få lov til at gå og „drive“ og „kede sig“.

II

De lange lektier er som regel en plage for børnene og tit en plage for hjemmet med, når børnene skal „høres“ og hjælpes — af en far eller mor, der har meget andet at tage vare, og som kommer træt

fra andet arbejde. Skolen lægger på den måde en del af det arbejde, den skulde gøre, over på hjemmet, hvor forudsætningerne for at kunne hjælpe på rette måde tit er små. Så sidder barnet og kan ikke finde ud af det, læser forkert og lærer sig til at arbejde på en gal måde. Og for hvormange børn har ikke lektierne været den store plage, det mørke punkt i tilværelsen, der gjorde skolegangen til tvang og ubehag! Det arbejde man i virkeligheden ikke magter, gør man aldrig med lyst, hvad enten man er barn eller voksen.

Hvis det er en af skolens fornemste opgaver — og det indrømmes vel af alle — at lære sine elever at *arbejde*, kan skolen ikke skubbe den vigtigste del deraf over på hjemmet; og når læreren ikke selv ser, hvorledes eleven arbejder, kan han komme til at stille sine krav forkert, og han lærer ikke barnets arbejds-evne at kende.

Et andet vigtigt hensyn, der taler mod lektierne, er det, at *bøgerne* komme til at spille for stor en rolle. Barnet tyer til bogen, da der ingen anden hjælper er, ingen levende person til at lede dets tanker; det bliver bogen og ikke læreren, der bliver den egentlige lærer, bøgerne kommer til at stå som den eneste kilde til viden, og deraf avles denne tyrketro til det trykte ord, som volder så megen fortræd. I stedet for at se selv eller tænke selv tyer man til bogen, og følgen bliver udenadlært ramseri, uselvstændighed og megen anden dårlighed. Vi kender det fra hele vort samfundsliv, vi tør ikke stole på vor egen dom, vi skal først se efter i en bog eller en avis. Og denne fare er særlig stor for de små børn. De kommer ind i

skolen, vante til at stole på deres egne øjne og deres egen dømmekraft overfor fænomenerne i deres lille verden, og gradvis vænnes de af dermed og til i stedet at søge til bøgerne. Og bøgerne forstår de ikke; der er så mange udtryk, de ikke kender; fra først af spørger de måske, senere hører de op, og så lærer de udenad forstået og uforstået mellem hinanden, og de opdager snart, at det er langt lettere at lære udenad end at tænke selv. Og den, der rigtig har lært sine sager udenad, han får ros og fine karakterer. Det betaler sig.

Enhver skolemand vil have gjort sørgelige erfaringer i så henseende. I et fag som historie f. eks. — for slet ikke at tale om det grufuldeste af alt: katekismus — vil man, hvis man har ladet små børn læse efter bog, og det bruges vel nok de fleste steder, — have oplevet masser af eksempler på, hvorledes børn lærer hele sætninger udenad uden at forbinde skygge af forståelse dermed. For hver sådan udenadlært og uforstået lektie rives der noget ned af den selvstændige personlighed, som det var opgaven at bygge op.

Alene dette ene hensyn umuliggør i småklasserne lektier i mange fag. I historie, bibelhistorie, naturkundskab, og senere fysik, matematik og kemi må man, når man vil sikre sig en virkelig forståelse og umuliggøre ramseriet, lade være med at bruge bøger.

Selvfølgelig er det langt lettere for skolen at bruge bøger og sige „derfra og dertil“ og så lade børnene og hjemmet om at få det lært. Det kræver langt mere arbejde og langt større dygtighed fra lærerens side at

undervise uden bog, men i længden skal det nok vise sig, hvad der er det rigtige, selv om mange forældre endnu stiller sig på det gamle standpunkt og mener: „Jo flere bøger og jo længere lektier, des bedre.“

III

Men — spørger forældrene — lærer børnene noget på den måde? Får de tilstrækkelige kundskaber, og lærer de at arbejde, at bestille noget selv, bliver det ikke læreren, der gør det hele? Det er dog indlysende, at når vi i gamle dage havde 1 time tysk, naturhistorie eller historie på skolen og 1 times hjemmearbejde, mens vore børn nu har 1 time på skolen (og det endda en „kort time“) og måske 10 minutters hjemmearbejde, så kan de dog ikke lære så meget.

Dertil må siges, at forholdet tidligere ikke var 1 time hjemme og 1 på skolen, men det var 1 hjemme og måske 10 minutter på skolen, hvori der virkelig lærtes noget. Resten af tiden gik med al denne „høren“ i lektier, dræbende kedsommelig for de flinke og tit spildt på de dårlige.

Når en time nu er, som den bør være, bruges der først en kort tid til at sikre sig, at det sidst gennemgæede er tilegnet, dernæst bruger man resten til øvelser og gennemgang af nyt.

Denne gennemgang skal være således, at alle eleverne hele tiden er med, og hvad de selv kan tænke sig til, skal læreren ikke fortælle. De flinkere bør have lov at komme frem med, hvad de kan, og de svagere gentager. Hvad de ikke forstår, skal de vænnes til at spørge om. — Har gennemgangen været, som den skal,

og magter læreren sin klasse, vil den nye lektie i det væsentlige være lært, i al fald af de flinkere. Efter en sådan time, hvor børnene har været rigtig med, er både de og læreren trætte, og det pensum, man på den måde kommer igennem, bliver i nogle fag ikke ret stort i udstrækning, men det er heller ikke derpå det kommer an.

IV

Spørger man nu, om da hjemmelektier helt kan afskaffes, så svarer jeg dertil: nej. Foreløbig i al fald ikke, og jeg tvivler om, at man overhovedet kan komme helt bort fra dem.

I de øverste klasser nødvendiggør eksaminerne, i al fald i deres nuværende form, et ret stort hjemmearbejde, for de fleste et alt for stort. Man har vel lov at håbe, at der på dette punkt vil komme nogen bedring i den nærmeste fremtid, når den nye lov er helt gennemført.

Men heller ikke i de lavere klasser kan de helt afskaffes for de svagere begavede eller langsommere elevs skyld. Det, den ene lærer på 10 minutter, bruger den anden $\frac{1}{2}$ time om, det, den ene husker, når han hører det een gang, skal den anden have gentaget 10 gange. Da skolen ikke kan lægge sin undervisning an udelukkende for de tungeste og langsomste, men også har en forpligtelse overfor de flinke og ikke må holde dem for meget tilbage for de andres skyld, må der gives de første et middel til at holde trit med de sidste. Dertil kan bøgerne og lektierne bruges; og dette middel tør man derfor ikke helt berøve dem.

Der kan være de hjem, som både har viljen og

evnen til at hjælpe deres børn, men som uden bøgerne står uden midler dertil.

Endelig har børn godt af at foretage noget arbejde på egen hånd og alene, når det i forvejen er lagt tilrette for dem. Sålænge vor pædagogiske indsigt og færdighed ikke er tilstrækkelig stor til at sætte børnene i selvvirksomhed på skolen i den rette udstrækning, *kan* forholdet blive det, at læreren arbejder for meget og eleverne for lidt. For at både der på må vi give noget hjemmearbejde, og i det hele vil det vel altid blive således, at en lærers dygtighed bl. a. viser sig deri, at han finder det rette arbejde at give sine elever hjemme.

V

Hvad slags arbejde skal der da gives for hjemme? Hvilke fordringer må der i den henseende stilles til skolen, og på hvilken måde skal lektielæsningen helst foregå i hjemmet?

Af arbejde, der egner sig til at læres hjemme, skal jeg nævne det mere mekaniske huskestof: tabel f. eks. og årstal og den slags ting, som *skal* læres, som alle *kan* lære, og hvis indprentning og tilegnelse vilde spilde tiden for den egentlige undervisning uden at føre eleverne videre.

For en flittig elev, som kan have svært ved andre ting, kan det være en opmuntring og tilfredsstillelse at lære sin tabel eller sin kongerække perfekt og derigennem vise sin gode vilje. Og for alle har det sin betydning, at der er visse ting, som kræves lært fuldt nøjagtigt, og som man har lov til at kræve. Et krav,

der stilles bestemt og opfyldes fuldt ud, er et vigtigt led i al opdragelse. Og den slags positive kundskaber er en nødvendig rygrad til at stive undervisningsstoffet af med.

Dernæst vil jeg på det højere trin nævne mere selvstændige arbejder f. eks. stile eller matematiske opgaver, som skolen har givet anvisning på og forudsætningerne for at kunne udføre og helst også lysten til at udføre. De kan være en god øvelse for eleverne og være meget oplysende for læreren angående elevens modenhed og dygtighed. Efterhånden som en lærers pædagogiske erfaring og dygtighed stiger, vil han sikkert finde flere forskellige former for den art hjemmearbejde, idet man samtidig vil komme mere ind på at individualisere opgaverne, således at opgaven kommer til at rette sig efter elevens lyst og anlæg.

Om alle lektier, der gives for hjemme, gælder det, at gennemgangen på skolen skal være således, at eleverne nøjagtig ved, hvad de har for, hvorledes de skal kunne det, og på hvad måde de skal læse på det, således altså at de i almindelighed kan klare sig selv uden hjælp. Læreren må vide, at børnene kan magte det, han giver dem for, og til de forskellige opgaver være sikker på, at de har forudsætningerne for besvarelsen.

Hjemmearbejdets pædagogiske betydning og værdi ligger for en stor del deri, at det udføres på egen hånd og uden hjælp.

I mange tilfælde vil imidlertid nogen hjælp være nødvendig.

For det første kan hjemmet yde sin hjælp derved,

at det regulerer arbejdet, fastsætter en bestemt tid (ikke for sent på dagen, men heller ikke i umiddelbar fortsættelse af skoletimerne), såvidt muligt skaffer ro og lejlighed til læsning, det vil altså sige: skaffer de ydre betingelser, der gør det lettere for barnet at opfylde sin pligt.

Dernæst, når det er nødvendigt, må hjemmet kontrollere, at arbejdet gøres, og, hvis barnet er tilbøjeligt til dovenskab, kende skemaet og vide nogenlunde, hvad det har for. Kontrollen kan, når talen f. eks. er om tabel, historie eller geografi, bestå deri, at man kan høre et par tal eller navne, og hvis de ikke er lært, sende barnet ind at lære det bedre. Er det en stil, det drejer sig om, kan man se, om den er ordentlig skrevet; er det et sprog, kan hjælpen bestaa i, at man opgiver en glose, oversætter en vanskelig sætning, som barnet er gået i stå på eller lignende; i matematik kan man hjælpe det ud over et dødt punkt osv., men alle- vegne skal man lade det prøve sine egne kræfter først, kræve, at det har gjort sit bedste og ikke tygge maden for det.

At der kan være særlige tilfælde, hvor en sådan hjælp ikke slår til, er en selvfølge, men man bør da som regel rådføre sig med skolen om den hjælp, der skal ydes. Især når talen er om at antage en hjælpe- lærer til at læse lektierne, må forældrene helst komme til skolen først. En sådan kan undertiden gøre mere skade end gavn, og gennemført hjælp til lektierne kan føre til, at barnet overhovedet vænnes af med at arbejde selv.

Mens der er enkelte skolemænd, som helt vil afskaffe lektiælæsning, og andre — vel de fleste — der helst vil beholde dem i nogenlunde den samme udstrækning som tidligere, vil man altså se, at vor skole indtager et mellemstandpunkt. I småklasserne vilde vi helst helt af med dem, om vi kunde, i de øvrige klasser vil vi derimod beholde dem i en vis — temmelig ringe — udstrækning.

Nogle af vore forældre finder, at vi har altfor få og små lektier, andre, og deres antal er i stigen, finder at vi endnu ikke har nået, hvad de gerne vil i den retning; men hvad vor stræben går ud på, håber jeg i disse linjer at have klaret for begge parter.

Kr. Brønner.

Årets arbejde

1. underklasse

Klasselærerinde: *Eva Lassen*

Dansk: Klassen har lært at læse efter lydmetoden af *Eva Lassen* med benyttelse af H. C. Frederiksen's læsebog. — Bogstaverne og de første læseøvelser læres på følgende måde: børnene samles i kreds om tavlen, hvor bogstaverne og ordene bliver skrevet op, og børnene læser i kor eller enkeltvis. — Den lektie, de skal have for til den næste dag, bliver gennemgået således, at lærerinden først oplæser eller snarere foresiger en sætning på den måde og med det eftertryk, som den bør have. Børnene gentager så det sagte i kor uden at se i bogen, og er betoningen ikke rigtig, må det siges om igen, indtil det er, som det skal være, og således stykket igennem. — Lige fra begyndelsen må børnene gøre rede for, hvad de læser; og for at lette forståelsen af det læste gennemgår vi ofte lektierne med leg. Ved oplæsningen bliver der lagt vægt på, at børnene læser ordene, som de tales, og ikke som de skrives. — Der er i årets løb lært en del vers udenad i undervisningstimerne og uden benyttelse af bog. Er der melodi til versene, bliver de sunget.

De, som kunde ønske nærmere besked om fremgangsmåden ved danskundervisningen i 1. underklasse, henvises iøvrigt til læsebogens forord og til skolens årsskrift 1902—1903.

Iagttagelseslære (Stephan Hansen). I særlige timer har 1. klasse lært at iagttage og gøre rede for, hvad de ser, og hørt om de ting, de daglig har for øje, og om den egn, de lever i.

Begyndelsen gjordes med legetøj, som børnene medbragte, de fik at vide, hvordan det blev til, hvad det var af o. s. v. — Dernæst blev billederne i klassen gennemgået; børnene fik at se alt, hvad der var at se på dem og lærte at drage slutninger af, hvad de så; (f. eks. om vognen kører til eller fra møllen, hvad der kan tænkes at være i sækkene o. s. v.) — Så blev påklædningen gennemgået, de lærte om uld, bomuld, læder og silke. Derefter taltes om varme og kulde, hvorved vi også kom lidt ind på klima, sol og måne, regn og blæst, og på årstiderne.

I slutningen af skoleåret har klassen hørt om fødemidler og set et mejeri og smørtilvirkning; de har selv været med til at lave smør. Og endelig har de været på ture i omegnen, ved øresund og i skoven og er derved bragt lidt ind på geografiske og andre områder; de har fået besked om de omgivelser, de lever i.

Skrivning (Eva Lassen) tages i forbindelse med danskundervisningen. Eleverne lærer først at skrive på tavle, senere i skrivebog med blyant.

Regning (Ingrid Kunst). Undervisningen i denne klasse er gået ud på at sikre børnene herredømmet over tallene under hundrede. Vi har hele tiden regnet

med benævnte tal, og i begyndelsen var det kun hovedregning, idet børnene først lærte fuldstændig at beherske et bestemt stykke af talrækken, fra 1—10, i alle fire regningsarter. Når de var sikre heri, lærte de at skrive de tilsvarende taltegn. Så tog vi fat på tallene fra 10 til 20, først i hovedet, senere på tavlen, og således videre til 100. Ofte har de flinke elever gjort en afstikker på den anden side dette tal. Vi har dertil haft små forstandsøvelser, idet børnene har målt, hvad der kunde være ved hånden i klassen, og så har de selv måttet omsætte i tommer, hvad de havde målt i kvarter, og omvendt. På lignende måde har vi med små genstande regnet med dusin og stykker. På tavlen er der adderet 2-cifrede tal.

Håndarbejde (Agnes Hansen). De små piger har lært at tage rigtig på strikkepindene, hvorefter der er strikket en støvklud med retstriking. De har også lært, hvad vi bruger alt det til, som findes i syæsken, og det er blevet dem forklaret, hvad hver del er lavet af; derpå har børnene lært at bruge en synål rigtig, hvorefter de har lært at sømme.

2. underklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: (*Stephan Hansen og Ingrid Kunst*)

Ved danskundervisningen (*Helga Kønigke og Eva Lassen*) er benyttet „Børnenes danske læsebog“ af Andersen, Skarvig og Arild Sørensen.

Der er særlig lagt vægt på, at oplæsningen blev så naturlig som mulig. Ved gennemgang af stoffet bringes børnene først til at forstå handlingen i stykket.

Ved spørgsmål, som stilles til hele klassen, vænnes de derefter lidt efter lidt til selv at danne sig en mening om de forskellige personer, som optræder i stykket, og det falder dem da let at læse, hvad disse siger, så man kan høre, det er *tale*. Samtalen med børnene er lagt således til rette, at de selv vænnes til at forlange forklaring på det, de ikke forstår, og vi har søgt at skærpe deres iagttagelsesevne ved at lade dem se sig til de forskellige enkeltheder på billeder i bogen.

En hel del vers er lært udenad, og her har børnene fået lov til at lade deres egen fantasi råde, således at både personer og dyr, der forekommer i digtet, fremstilles af børnene. Derved gøres digtet både forståeligere og fornøjeligere for dem.

Skrivningen (Eva Lassen og Stephan Hansen) er holdt i nær tilknytning til danskundervisningen. Der er dels skrevet med blyant og dels med blæk. Læreren skriver for i skrivebogen, og der har været lagt særlig vægt på at indøve de store bogstaver. I den sidste del af skoleåret er vi begyndt at skrive af efter læsebogen med blyant, og enkelte har fået lov til at bruge blæk.

I *bibelhistorietimerne (Jens Bondesen)* er der blevet fortalt begivenheder og fremstillet personer fra den gamle pagts tid, passende for børnenes udviklingstrin, idet særlig i skoleårets sidste halvdel billeder er lagt til grund for undervisningen. Lidt efter lidt er børnene lempeligt ledet til genfortælling.

I *naturkundskab (Stephan Hansen)* er der bygget videre på den grund, der var lagt i anskuelsestimerne det foregående år. Alle husdyrene er gennemgået på

den måde, at børnene først har set dem levende på små udflugter til stald og grisesti og senere på billeder i klassen. Derpå har de for at samle og fæstne stoffet skrevet om det gennemgåede dyr på deres tavler. — I slutningen af skoleåret har klassen på udflugter til den nærmeste omegn lært de almindeligste planter at kende.

Regning (Poul Frederiksen og Ingrid Kunst). I denne klasse er der særlig arbejdet på at udvide børnenes begreb om subtraktion, da denne regningsart falder dem noget sværere end de andre. Samtidig er subtraktionstabellen indøvet. Forøvrigt er alt, hvad de har lært i første klasse, holdt vedlige, og der er brugt større tal, efterhånden som børnene er blevet udviklet dertil.

Tavleregning har i denne, såvel som i første klasse, været en biting, da det først og fremmest gælder om at give de små børn et godt greb på at tumle med tallene i hovedet; derved får de en gavnlig øvelse i at tænke, idet de selv får lyst til at udfinde den nemmeste fremgangsmåde, og det opnås tillige, at børnene lærer at regne med fuld forståelse, så at al udenadslæren og mekanisk tilegnelse forhindres.

Der er på tavlen adderet og subtraheret indtil 4-cifrede ubenævnte tal.

Håndarbejde (Agnes Hansen). I strikketimerne har børnene lært at strikke vrang og repeteret retstriking, hvorefter de har strikket en kvadreret støveklud. I sytimerne har de lært at sy forsting, stikke sting, korssting, kastesting og repeteret sømning. Med disse forskellige slags syning, som for det meste er udført

med rødt og blåt garn, har de lavet en sypose, som de til slut har syet navn på.

3. underklasse*)

Klasselærerinde: *Helga Kønicke*

Dansk (Helga Kønicke). Ved danskundervisningen er benyttet *Slo man ns læ se bog* nr. 1. Vægten er lagt på en klar og tydelig oplæsning. Under en grundig gennemgang af stoffet ledes børnene til en klar opfattelse af stykkets indhold, og ved spørgsmål ud i klassen og bestandig genfortælling sikrer vi os, at alle de i stykket forekommende personer og enkeltheder er fuldt forstået af børnene. De fleste af bogens vers er lært udenad. Der er en gang om ugen skrevet en lille diktatstil, som først er gennemgået meget omhyggeligt på den store tavle; efter at stilen gentagne gange er stavet igennem af børnene, skrives den ind i bøgerne; således opnår vi, at så godt som alle skriver den temmelig fejlfri.

I *bibelhistorie (Jens Bondesen)* har børnene fået fortalt og har gengivet fortællinger om Jesus, idet der særlig er dvælet ved det, der ligger for de mindre — således Jesu barndom. Enkelte bibelske sange og nogle af vore lettere højtidsalmer er lært og sunget i timerne. Billeder benyttes meget ved undervisningen.

Historie (Jens Bondesen). Sten-, bronze- og jernalderen er gennemgået meget udførligt. Oldsager og billeder er benyttet, og eleverne er ført til ud fra det fundne at drage slutninger angående vore forfædres

*) Denne klasse har i enkelte fag været delt i 2 afdelinger.

liv og færden. Med denne gennemgang som baggrund er de nordiske gude- og heltesagn samt vikingelivet ført frem for børnene, og til slut er der fortalt og genfortalt om Dannevirke og Jellingestenene, derefter om Ansgar, således at kristendommen kommer til at ses på baggrund af den udførlige skildring af hedenskabet. Der bruges ingen bog. Historiske sange og fædrelandssange synges ofte i timerne.

Naturkundskab (Ellen Branner). Vi har særlig beskæftiget os med fuglene og såvidt muligt knyttet undervisningen til dem, der lettest er at se til de forskellige årstider. I efterårs- og forårstiden har vi således talt om trækfuglene, og børnene har gennem iagttagelse af fuglene i skolens samling, og af hvad de selv kunde se ude i naturen, lært at slutte sig til disses levevis og opholdssteder. Gennem billeder og tegninger på skoletavlen har de gjort sig fortrolige med de forskellige fugles udseende og særlige karaktermærker. Af andre dyreformer har vi særlig beskæftiget os med dem, der forekommer i og ved en indsø, som gedden, aborren, frøen, guldsmeden o. s. v.

Plantelære. I sommertiden er enkelte typiske blomster gennemgået, som: Valmue, ærteblomst, vild gulerod, torskemund o. s. v. Børnene har lært om de forskellige frugtformer og frøspredningen. I forårstiden har vi bl. a. gennemgået løgets bygning, og børnene har efter naturen tegnet og malet forskellige løgplanter f. eks.: Tulipan og krokus.

Geografi (H. Kønigke). Klassen har beskæftiget sig med Danmarks geografi. Efter beskrivelse og tegning af børnenes eget klasseværelse og skolen har vi talt

en del om skove, moser, enge og vandløb, idet vi stadig, hvor det på nogen måde lod sig gøre, søgte at anskueliggøre det for børnene på den store tavle. Derefter er vi gået over til at tale om de enkelte dele af Danmark, nogle egne er særlig gennemgået og beboernes skikke og sædvaner beskrevet. Vi har søgt at give børnene et billede af, hvorledes rejsemåden har forandret sig gennem tidernes løb, ligesom vi også har givet dem et indtryk af byernes tilstand i tidligere tider og nu. Ved vore jernbaneudflugter på kort er vi standset ved alle nævneværdige byer, navnlig sådanne som har historiske minder at opvise. Dernæst har vi talt en del om Danmarks næringsveje, om de jyske heder og om strandinger ved Vesterhavet, ligesom vi temmelig udførligt har dvælet ved det ejendommelige ved Færingernes liv og færden.

Regning (Ingrid Kunst). Ved siden af vedligeholdelse og udvidelse af det gamle stof har vi i hovedregning særlig beskæftiget os med multiplikation, ligesom multiplikationstabellen er indøvet. På tavlen har børnene multipliceret ubenævnte tal samt regnet stykker med benævnte tal i addition og subtraktion. — Der er regnet hjemmeopgaver een gang om ugen.

Tegning (Ellen Branner). Børnene har tegnet og malet med vandfarve efter naturen. Modellerne har mest været frugter, blomster og rødder, og enkelte let opfattede brugsgenstande. Børnene har særlig lært at lægge mærke til form og farve, opfatte retning og tage forholdsmål.

Håndarbejde (Agnes Hansen). Børnene har i dette år, som forskole til strømpestrikning, strikket arbejds-

poser, hvorpå findes alle de forskellige strikningsarter, de har brug for. I sytimerne er der syet et stykke barnelinned uden rynker, hvorpå de har repeteret at sømme og stikke samt fået lejlighed til at øve sig i at sy indresøm. Eleverne arbejder alle med samme materiale og efter samme former.

Skrivning (Helga Kønigke og Agnes Hansen). Der er skrevet efter Louise Stremmes system indtil 4. hefte. Desuden har klassen haft 1 time ugentlig afskrivningsøvelser efter bog, hvorved der bl. a. har været lagt en del vægt på at lære børnene at dele ordene rigtigt.

4. underklasse (2 afdelinger)

Klasselærerinder: *Ellen Branner og Agnes Hansen*

Dansk (Ellen Branner og Ingrid Kunst). Slomanns læsebog 2 er læst og repeteret. Der er lagt vægt på klar og tydelig oplæsning og grundig tilegnelse af det læste. Bogens billeder er blevet omhyggelig gennemgået og benyttet til at udvikle iagttagelsesevnen. Børnene har lært navneord, tillægsord og udsagnsord at kende og er ganske småt begyndt på sætningslære. Disse grammatiske øvelser er drevet ved hjælp af sætninger opskrevet på den sorte tavle og tildannet efter formålet. — Nogle af digtene er lært udenad. Der er skrevet en diktatstil om ugen, væsentlig som øvelse i retskrivning.

I *bibelhistorie (Jens Bondesen)* er der gennemgået Jødefolkets historie i sammenhæng til Jesu fødsel. De store skikkelser er gennemgået meget udførligt. Der bruges ingen bog, men derimod billeder, som børnene

fortæller efter. Salmer og bibelske sange er blevet forklaret og sunget med børnene i timerne, og særlig sådanne, der har været knyttet til højtiderne eller brugt ved morgensangen.

Historie (Peter Langballe og Jens Bondesen). Danmarkshistorie indtil reformationen efter Ottosen: Børnenes fædrelandshistorie. Der er fortalt adskilligt til, og nu og da er dele af verdenshistorien taget med, hvor det har været nødvendigt for forståelsen (f. eks. korstogsbevægelsen, Morten Luther). Der er forevist billeder, hvor der har været lejlighed dertil.

Naturkundskab (Ellen Branner). Pattedyrene er gennemgået med Balslevs lille naturhistorie som grundlag. Børnene har i skolens samling haft lejlighed til at gøre sig bekendt med de forskellige dyreformer. Der er i årets løb i tilknytning til undervisningen læst skildringer af dyr og enkelte af Carl Ewalds eventyr.

Plantelære. Ved Hyldegårdsmosen har vi set på dueurt, forglemmigej, siv o. s. v., og børnene har selv iagttaget frøets spredning og betingelsen for plantens liv og formering. I klassen er forskellige blomster og deres bygning gennemgået, enkelte af dem er senere tegnet og malet.

Geografi (Helga Kønike). Danmark, Norge, Sverige, Storbritanien og Rusland er læst og repeteret efter, Madsen & Bøving-Petersens geografi nr. 2, dog således, at stoffet, hvor det egnede sig dertil er gjort udførligere end bogens. Et folk som f. eks. Lapperne har vi dvælet særlig ved, og gennem ud-

førlig beskrivelse er børnene sat ind i deres liv og færden. Livet på sæteren, den norske tømmerfløtning, den russiske steppe og tundra samt den engelske kulmine er særlig omhyggelig gennemgået, og enkelte byer som London er beskrevet udførligt.

Regning (Inyrid Kunst og Knud Meyling). Børnene har i denne klasse beskæftiget sig med alle fire regningsarter, idet der dog særlig er lagt vægt på at give dem færdighed i at dele, noget, de kun tidligere har givet sig af med i forbigående. Tallene er overalt gjort større og større, og der er regnet såvel med benævnte som ubenævnte tal både på tavlen og i hovedet. Der er givet hjemmeopgaver een gang om ugen.

Håndarbejde (Agnes Hansen). Pigerne har strikket deres første strømper; og der er begyndt med et par små halvstrømper, som de har udført i lyserødt uldgarn. I sytimerne har klassen fuldendt nogle lærredspudevår med forskellige slags hulsømme, som var påbegyndt i fjor. Der er syet navn med fransk broderi på pudevårene. De elever, som ikke deltog i undervisningen forrige år, har syet et stykke barnelinned uden rynker. Klassen har lært at hække.

Tegning (Ellen Branner). Børnene har tegnet og malet med vandfarve efter naturen. Modellerne har mest været frugter, blomster og rødder, — der er dog også tegnet efter forskellige brugsgenstande. Børnene har særlig lært at lægge mærke til form og farve og er så småt begyndt med lys og skygge.

Skrievning (Agnes Hansen og Ellen Branner). Der er skrevet efter Louise Stremmes system. Des-

uden har børnene hver uge afskrivningsøvelser, der tillige er øvelser i retskrivning.

5. underklasse (2 afdelinger)

Klasselærer: *Knud Meyling*

Dansk (Anna og Helga Kønigke): Kellers læsebog for det 5. skoleår er benyttet. Eleverne er vænnet til gennem oplæsning at vise, at de har forstået og sat sig ind i stoffets indhold og stemning, endvidere øves de i at anbringe det rigtige tryk på de steder i sætningen, hvor meningen kræver det, og gennem eksempler er det blevet vist dem, hvorledes forandring i tryk og tone forandrer meningen. Genfortælling af det læste kræves stadig, for at eleverne kan vænne sig til at udtrykke sig i et klart og forståeligt sprog. En del vers er lært udenad, og her har børnenes fantasi haft frit spillerum, idet de har fået lov at optræde som de i digtet forekommende personer, dyr o. s. v. og på den måde helt leve sig ind i digtets tankegang. Ved øvelser på klassetavlen er de forskellige sætningsdele indøvet samt udsagnsordenes bøjning, personlige stedord og tillægsord.

Det egentlige stilearbejde begynder i denne klasse med små beskrivende stile om billeder, udstoppede dyr o. l. samt lette genfortællingsstile. Meget arbejde er lagt ind i disse øvelser; vi begynder med en mundtlig gennemgang, spørgsmål stilles af læreren, og eleverne svarer; det bedst formede svar nedskrives derefter af alle eleverne, efter at det først er forklaret, hvorfor netop det svar foretrækkes; på den måde nedskrives hele stilen, stadig under vekselvirkning mellem

Årets arbejde

læreren og eleverne, og ganske lempeligt ledes eleverne efterhånden til selv at udføre arbejdet, men stadig finder der f. eks. ved genfortællingsstilene en mundtlig gennemgang sted, inden børnene på egen hånd nedskriver indholdet. Hensigten med denne fremgangsmåde er at forhindre børnene i at nedskrive de mange fejl, som de vilde begå, om de udførte arbejdet på egen hånd; vi ved nemlig af erfaring, at fejlene (hvad enten det gælder ordstilling eller retskrivning) meget let sætter sig fast hos barnet, og det er derfor vor opgave gennem forklaring og spørgsmål at vejlede dem til det rigtige.

Bibelhistorie (Jens Bondesen). Uden bog er gennemgået i sammenhæng Jesu og hans apostles historie. Der er taget med så meget af den tids kulturhistorie, som er nødvendig til forståelsen. For at anskueliggøre kristendommens verdenshistoriske betydning er Pauli missionsrejser (kristendommens overgang fra Asien til Europa) gennemgået meget udførligt. Salmer og bibelske sange er gennemgået, sunget og lært i timerne.

Historie (Jens Bondesen og Peter Langballe). Danmarkshistorien fra reformationstiden og til vor tid er gennemgået på grundlag af *Ottosen: Børnnes fadrelands historie*, idet tillige tiden før reformationen er gentaget, dog således, at der overalt, hvor stoffet egnede sig dertil, er anvendt længere tid på at fortælle og lade børnene genfortælle begivenhederne efter langt større målestok, end bogen har. Således er af Sveriges historie Gustav Adolf og Karl den 12. behandlet udførligt. Af Danmarkshistorien er særlig omhyggeligt og udførligt gennemgået vore 2 sidste

krige. Billedmateriale er benyttet i størst mulig udstrækning.

Naturkundskab (Alfred Andersen). Zoologi: Efter Balslev: Dyrenes Naturhistorie er fuglene gennemgået og lært med stadig benyttelse af skolens samlinger og billeder.

Plantelære: Balslevs lille Botanik er gennemgået. Børnene har lært at bestemme almindelig forekommende planter. Undervisningen drives mest i det fri.

Geografi (Alfred Andersen og Knud Meyling). Efter Henrik Madsen og Bøving-Petersens Geografi II (specielle del) er gennemgået og lært Alpelandene, Schweiz, Tyskland, Østrig-Ungarn, Holland, Belgien og Frankrig. Børnene har desuden tegnet kort over enkelte af de gennemgæede lande.

Regning (Ingrid Kunst og Knud Meyling). Færdigheden i regning med hele benævnte og ubenævnte tal er vedligeholdt i denne klasse, og børnene har lært simpel forholdsregning; samtidig er der lagt et grundlag for brøkregning. Der er her lagt særlig vægt på, at børnene aldrig regner stykker på tavlen, før de er nået til den fuldstændige forståelse gennem hovedregning. I dette øjemed har tallene altid været små, så at de, om fornødent, har kunnet anskueliggøres ved tegning. Der er givet hjemmeopgaver en gang om ugen.

Håndarbejde (Agnes Hansen). I strikketimerne er der strikket et par herresokker. I sytimerne er der syet et stykke barnelinned med rynker, og de flinkere elever har lært at brodere tunger derpå. Enkelte elever,

som stod en del tilbage for klassen, har derimod kun nået at hækle en blonde til deres linned. De bruger alle samme mønstre og samme materiale.

Skrivning (Knud Meyling). De hefter efter *Stremmes sy-tæ-n*, som børnene var begyndt på, er fuldført, og de har derefter skrevet efter lærerens forskrift for lettere at kunne gå over til den håndskriftsdannelse, der tænkes påbegyndt i det kommende år.

Tegning (Leis Schjelderup). Børnene har tegnet efter skolens modelsamling og malet en række genstande, væsentlig blomster og dyr. De, som har haft særlig lyst til det, har af og til tegnet eller malet efter et billede.

I. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Kirstine Sørensen* og *Jens Bondesen*

Dansk (Anna Kønigke og Erik Jacobsen). Som hjælpemiddel er benyttet Pio og Wimmers læsebog for mellemklasserne. En del tid er anvendt på at vænne børnene til at læse op af en bog uden forberedelse, og vi har på den måde gennemgået et par af Carit Etlars „Krigsbilleder“. Gennem oplæsningen har vi søgt at åbne børnenes øre for de mange betoningers i vort sprog, og gennem eksempler har vi vist dem den forskel i meningen, der fremkommer ved forskellig betoning. Gennem samtaler over og genfortælling af det læste har vi skaffet os vished for, at børnene har forstået og tilegnet sig stoffet. Sproglæren er indøvet gennem øvelser på den sorte tavle; vi har særlig beskæftiget os med lideformen af udsagnsordene, handle- og lideformede sæt-

ninger samt indskudte sætninger. Klassen har haft en stil om ugen, afvekslende genfortællings- og diktatstile.

Bibehistorie (Jens Bondesen). Jødefolkets historie fra de ældste tider og — så vidt det er muligt — til vor tid er gennemgået. Jødelandets geografi og naturforhold er gennemgået temmelig udførligt. Vi har ikke benyttet bog. Vi har lært salmer (i timerne) og repeteret de før lærte.

Historie (Petr Langhøll). Oldtidens historie er gennemgået og repeteret efter Schmidts lærebog for mellemskolen; dertil egnede afsnit er gennemgået i betydelig udvidet målestok. I en særlig ugentlig time har eleverne fået fortalt hovedindholdet af Oddysseens og Iliaden samt de vigtigste dele af den græske mytologi. Der er tillige forevist dem billeder af en del antike kunstværker, der har tilknytning til mytologi og historie.

Zoologi (Regner Lefolii). I zoologi er læst pattedyr og fugle efter Lütken nr. 2. — Desuden har eleverne lært en del planter at kende på botanisereture.

Geografi (Alfred Andersen og Regner Lefolii). Skandinavien, Rusland, de Britiske Øer og Frankrig er lært efter C. C. Christensens mindre lærebog. Eleverne har haft øvelser i korttegning.

Tysk (Erik Jacobsen og Ida Olsen). I begge afdelinger er benyttet Ingerslev og Vibækstyske begynderbog for mellemskolen, og der er læst c. 60 sider.

Om *vestafdelingen* skriver Erik Jacobsen: Der er lagt vægt på en god udtale af de enkelte lyde, og

hertil er i begyndelsen af skoleåret benyttet en del korlæsning; samtidig har vi søgt at nå en forstandig og god oplæsning, i hvilken hensigt enkelte elever ofte har læst større stykker af lektien op for hele klassen fra katedret. Der er lagt stor vægt på indøvelse af de grammatiske former. Det er blevet tilstræbt ikke i første linie at lære eleverne navnene på de grammatiske kategorier og en systematisk opramsning af disse, men at lære dem de enkelte formers betydning og anvendelse. En stor rolle har det derfor spillet at lade eleverne danne lette sætninger, hvor f. eks. verbet kunde varieres på mange måder (jeg besøger, besøgte min ven, han besøgte sin ven o. s. v.), eller ordforbindelser som „konens hus“, „min broders rejse“ o. s. v. (til indøvelse af genitiv). Først når børnene har tilegnet sig de enkelte former, har de til yderligere støtte for hukommelsen lært det mere ramsemæssigt, f. eks. at bøje et verbum i præsens, imperfektum o. s. v.

Bogens spørgsmål og svar er ikke benyttet.

Nogle vers er lært udenad. Undertiden er der øvet afskrift efter bog.

I *østafdelingen* (*Ida Olsen*) har fremgangsmåden på enkelte punkter været noget anderledes, således er f. eks. i denne afdeling bogens spørgsmål og svar benyttet; men de to afdelingers standpunkt er ved skoleårets slutning i det væsentlige ens.

Fysik (*Povl Frederiksen*). I *vestafdelingen* er gennemgået: måling af flader og rumfang, luften og dens tryk, de dele af varmelæren, der egner sig for børn

og en del af elektricitetslæren (den statiske elektricitet og lidt af strømelektriciteten).

I *østafdelingen* er gennemgået: magnetisme, elektricitet, luften og dens tryk.

Forsøg har været anvendt i så stor udstrækning, som det har været mulig, og der er lagt megen vægt på at udvikle elevernes evne til på egen hånd at drage slutninger af forsøgene.

Regning (*Kirstine Sørensen, Knud Meyling*). Medens der de foregående år har været lagt størst vægt på hovedregning, har børnene i år fortrinsvis beskæftiget sig med tavleregning, dels på klassetavlen, dels på deres egne tavler, men hovedregningen er stadig vedligeholdt og især brugt meget ved indøvelse af nyt stof, idet derved forståelsen fremmes, og den mekaniske tilegnelse undgås.

Af nyt er lært decimalbrøk, og lettere opgaver i procentregning, forholdsregning og delingsregning er indøvet; regning med brøk er fortsat, så de nu kan regne ret vanskelige brøkstykker.

Skrivning (*Knud Meyling*). Overintendant Jørgensens 5., 6. og for enkelte elevers vedkommende 7. hefte er skrevet. Desuden har børnene hyppigt arbejdet efter lærerens forskrift.

Tegning (*Leis Schjelderup*). [Drengene har haft 2, pigerne 1 time tegning ugentlig. Der er tegnet og malet efter modeller, blomster, fugle og almindelige brugsgenstande, undertiden efter billeder af dyr. Perspektivtegning er indøvet, hvortil er brugt *Wüstenbergs* hefter.

Håndarbejde (*Agnes Hansen*). I strikketimerne er

strømpereglen indøvet, og der er strikket en strømpe. I sytimerne er der syet et par benklæder med rynkede strimler forneden, og på strimlerne har eleverne syet hulsøm. Alle eleverne arbejder efter samme former og med samme materiale.

2. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Anna Könicke* og *Povl Frederiksen*

Dansk (*Anna Könicke, Erik Jacobsen*). Til indøvelse i oplæsning er benyttet: *Dansk læsebog for mellemklasserne af Agerskov og Rørdam*, desuden har vi i timerne gennemgået forskellige ting som: *En glad gut af Bjørnstjerne Bjørnson*, *Lykkeper af H. C. Andersen*, nogle fortællinger af *Carit Etlars Krigsbilleder m. m.* Ved oplæsningen har vi søgt at vænne eleverne til at nærme deres læsning så stærkt som muligt til det gode talesprog, og vi kræver af dem, at de skal læse op med naturligt foredrag, lempet på forskellig måde efter de forskellige stilarter, som læsestoffet frembyder. En del tid har været anvendt på forklaring og gennemgang af stoffet. Dels gennem diktatstile, dels gennem øvelser på kassetavlen, er sproglæren indøvet; ved disse øvelser vænnes børnene til selv at anstille deres iagttagelser og udlede resultaterne. Ordklasserne er gennemgået. Der er som regel skrevet en stil ugentlig. Afvekslende diktat, genfortælling og fristil.

Bibelskundskab (*Alfred Andersen*). Den nye pagt indtil Kristi død er gennemgået med *Matthæusevangeliet* som grundlag. I hver time læses og forklares et bestemt stykke, hvorefter overhøring finder sted.

Historie (Peter Langballe, Kr. Branner). Den første del af skoleåret er der arbejdet uden lærebog; senere er middelalderens historie indtil ca. 1300 gennemgået og repeteret efter Schmidts lærebog for mellem skolen (s. 84—155). Lejlighedsvis er der fortalt adskilligt til f. eks. ved afsnittet om Nordens ældre historie.

Tysk (Peter Langballe, Erik Jacobsen). Kapers læsebog for mellemkl. s: 48—56, 64—66, 90—104 er læst og repeteret. Formlæren (undtagen de stærke verber) er gennemgået efter Kapers lærebog. Stiløvelser er drevet med den foreliggende tekst som grundlag, idet eleverne har skullet oversætte sætninger, der opgaves på dansk, men som sluttede sig nær til det på tysk læste.

Engelsk (Anna Kønigke, Ila Olsen). Engelsk begynderbog af Otto Jespersen og Chr. Sarauw 1. og 2. afdeling fra side 1—30 er læst. Undervisningen har været delt mellem udtaleøvelser, oversættelse og taleøvelser; sproglæren er mundtlig indøvet gennem små lette sætninger, som eleverne har øvet sig i at danne på det fremmede sprog. Vi har lagt stor vægt på en omhyggelig gennemgang af den ny lektie, og børnene er vænnet til at kræve forklaring af det, de ikke forstår. I den ene af klasserne er der skrevet en del lettere småstile fra dansk til engelsk; stilene skrives på skolen, således at eleverne stadig arbejder under lærerens opsyn og vejledning, kun indskrivningen i stilebøgerne udføres hjemme.

Zoologi (Regner Lefolii). Læst og repeteret: Kryb-

dyr, padder, fisk og lavere dyr efter Lütken's zoologi nr. 2.

Plantelære (Regner Lefoli). Eleverne har på hyppige botanisereture og ved selv at samle og opbevare blomster lært en del af de almindeligste plantefamilier at kende.

Geografi (Regner Lefoli). Læst og repeteret: Syd-europa, Asien og Afrika efter C. C. Christensens mindre lærebog. Klassen har øvet korttegning.

Fysik (Poul Frederiksen). I afdeling vest er gennemgået: dampmaskinen, luften og dens tryk, Arkimedes lov, vægtfylde og elektricitetslæren. I afdeling øst er gennemgået: varmelæren, elektricitetslæren, Arkimedes lov og vægtfylde. Angående metoden se I. mellem-skoleklasse.

Matematik og regning (Kirstine Sørensen, Poul Frederiksen) Matematikundervisningen begyndte med en rumgeometrisk indledning, hvorunder børnene fik forståelse af punkter, linier, flader, vinkler, trekanter o. s. v. Derefter gik vi over til arealberegning og konstruktioner. Opgaverne hentedes så vidt muligt fra det praktiske liv (som at beregne, hvor mange brædder der skulde til gulvet i skolestuen, hvad det vilde koste at male skolestuen o. s. v.) og var lagt således tilrette, at brøk og decimalbrøk og lidt procent samtidig indøvedes. Gennem regneundervisningen førtes eleverne ind paa løsning af ligninger med een ubekendt. — Medens vi i begyndelsen af skoleåret ikke havde særlige regne- og matematiktimer (for ikke at overbebyrde og trætte elever, som havde vanskeligt ved at følge med), har vi i slutningen af året, hvor

eleverne er blevet hjemme i matematik, som regel haft særlige matematik- og regnetimer.

I *geometri* er lært simple arealberegninger (på grundlag af et rektangels inddeling i kvadrater), konstruktioner, vinklers måling ved cirkelbuer og parallelle linier; på skolen har hovedvægten været lagt på konstruktionsopgaver.

I *aritmetik* er lært ligninger med 1, 2 og 3 ubekendte samt regning med flerledelede størrelser. — De regler, som eleverne kendte fra regneundervisningen, fik de lov at benytte uden først at bevise dem; de manglende sætninger fra de 4 regningsarter er bevist og indøvet gennem en mængde opgaver.

De enkelte sætninger udledes både i geometri og aritmetik ved talbeviser, og læreren har såvidt muligt ledet eleverne til selv at udfinde „sætningerne“, som derefter læres udenad i klassen dels ved korgennemgang, dels ved enkeltmandsoverhøring under en klar og bestemt form.

Der er ingen bog benyttet hverken i geometri eller aritmetik.

I *regning* er lært brøk, decimalbrøk og procentregning.

Hjemmeopgaver hver uge.

Skrivning (*Knud Meyling*). Overintendant Jørgensens 6. og 7. hefte er anvendt i denne klasse. De elever, der har lært støjlskrift, er ført videre dels gennem forskrift dels gennem afskrivning.

Tegning (*Leis Schjelderup*). Drengene har haft 2, pigerne 1 time tegning. Der er tegnet og malet efter modeller fra skolens samlinger, blomster, brugs-

genstande og enkelte billeder. Desuden har eleverne øvet sig i farvesammenstillinger i frit opfundne figurer for at lære farveblanding og udvikle farvesansen.

Håndarbejde (Agnes Hansen) Strømpereglen er lært, og der er strikket en strømpe. I sytimerne er der lavet to øvelsesstykker, eet med forskellig slags lapning og eet med forskellig stopning, såsom stopning af et tyndslidt sted, rift og hul, påsyning af hægter og maller, knapper og knaphuller. Tegning og klipning af en chemise. Ærmerne, bærestykket samt enkelte sømme er syet. Chemisen er udstyret med engelsk eller fransk broderi, tunger og navn.

II overklasse

Klasselærer: *Peter Langballe*

Dansk (Erik Jacobsen). Det meste af Agerskov og Rørdams danske læsebog for mellemklasserne er læst; desuden en del fortællinger af Carit Etlars „Krigsbilleder“ og „Rejsende“ samt af Ingvor Boudesen.

Der er blevet analyseret en del på klassetavlen; stil hveranden uge.

Tysk (Erik Jacobsen). Kapers læsebog for mellemklasserne S. 104—12, 122—27, 156—73. Nogle digte efter samme bog. Kapers stiløvelse for fortsættelses- og almueskoler s. 1—13. Afsnit af formlæren efter Kapers grammatik.

Engelsk (Ida Olsen) (kun realklassen). Engelsk begynderbog af O. Jespersen og Chr. Sarauw II afdeling. Ny engelsk læsebog for

mellemskolen af Brekke fra s. 1—24. Grammatik er gennemgået dels mundtlig, dels efter O. Jespersen.

Fransk (Peter Langballe). Cohens og Kapers franske læsestykker for mellemklasserne s. 1—7, 9—16, 19—22, 26—27, 43—63. Det vigtigste af formlæren efter O. Nielsens lærebog i grammatik. Lejlighedsvis er der anvendt lydskrift som støtte ved udtaleøvelserne.

Latin (Halfdan Kejser). Hauchs latinske læsebog 1. del. Eleverne gennemgår selv lektien, inden de får den for. Grammatikken er indøvet mundtligt og tilsidst repeteret efter skemaet bag i bogen.

Historie (Peter Langballe). Ottosen og Schmidts lærebog I. Middelalderen indtil c. 1500, Nordens historie til 1389.

Flere af afsnittene, der vedrører indre forhold, er kun gennemgået, derimod er der på flere punkter givet adskilligt fyldigere fremstilling end lærebogens (f. eks. Korstogene, Hohenstaufferne, Valdemar Sejrs tid, Niels Ebbesøn). Billedmateriale er anvendt.

Bibelkundskab (Alfred Andersen). Oldtidens kirkehistorie er i store træk gennemgået og lært. Børnene har som regel gjort optegnelser i timerne, hvorefter overhøringen finder sted.

I tilslutning hertil er de 15 første kapitler i Apostlenes gerninger gennemgået.

Geografi (Regner Lefolii). De fremmede verdensdele er gennemgået efter C. C. Christensens lærebog. Korttegning har været øvet.

Naturkundskab (Regner Lefolii). Pattedyr og fugle

efter Lütken nr. 2. E. Warming: „Plantelivet“ er gennemgået indtil planternes formering. På hyppige botanisereture har eleverne lært en del planter at kende.

Matematik (Julius V. Pio). Uden benyttelse af lærebog er lært: i aritmetik: løsning af ligninger af første grad med 3, 4 og 5 ubekendte; ligninger af anden grad med 1 ubekendt. Kvadratrodsuddragning er lært uden bevis. Desuden er ved opgaver gennemgået: polynomiers division, opløsning i faktorer, potens med positiv hel exponent og proportioner. — I *geometri*: en del konstruktioner, trekanters kongruens, parallelogrammer, anvendelsen af ligedannede trekanter (herunder bl. a. den retvinklede trekant) m. m., alt således som børnenes standpunkt måtte kræve undervisningen tilrettelagt, og med foreløbig forbigåelse af, hvad der mest hensigtsmæssigt kan opsættes til en af de følgende klasser. Hjemmeopgaver een gang om ugen.

Regning (Kirstine Sørensen). Procentregning er gennemgået meget udførligt, decimalbrøk og almindelig brøk er vedligeholdt og udvidet. Der er i denne klasse lagt megen vægt på opgaver, som mere kræver forståelse og tænksomhed end metoder og praktisk regnefærdighed.

Hjemmeopgaver een gang ugentlig.

Naturalære (Povl Frederiksen). I denne klasse er gennemgået elektricitetslæren. De sværeste ting er forbigåede; dernæst er gennemgået Arkimedes lov og vægtfylde. Der er ikke benyttet bog, men undervisningen har væsentlig været grundet på forsøg.

Håndarbejde (*Agnes Hansen*) som II mellem-skoleklasse.

Skrivning (*Knud Meyling*). Eleverne har fået udviklet deres håndskrift dels ved hjælp af afskrivning, dels ved hjælp af lærerens forskrift, såvel i stejlskrift som i skrårskrift.

Tegning (realklassen, *Leis Schjelderup*). Klassen har tegnet og malet efter genstande og billeder. De enkelte elever har fået lov til at vælge, hvad de særlig havde lyst til at tegne eller male.

III overklasse

Klasselærer: *Holger Frederiksen*

Dansk (*H. C. Frederiksen*). Jeppe på Bjerget; Svend Dyrings hus; Kongsemnerne; Gulløg Ormstunges saga; fortælling om Finbogeden stærke. Af Fänrik Ståls sager: Vårt land, Fänrik Stål, Soldatgossen, No. Femton Stolt. — Grammatikken er indøvet ved „grammatiske stile“ på tavlen og kun på denne måde; der bruges ingen bog til denne del af undervisningen. Der er som regel skrevet en dansk stil hver anden uge, dels af samme art som fjerde klasses eksamensstile, dels gengivelse af foredrag o. l.

Tysk (*Holger Frederiksen*). Efter Kaper og Simonsens tyske læsebog for de højere klasser er læst af prosa: Das kalte herz, Meister Pfriem, Der verirrt in den prairieen von Texas, Knabenstreiche og Der Khris. Af poesi: Goethe: Mignon, Das veilchen, Heidenröslein. Schiller: Der taucher. Chamisso: Die kreuzschau, Die lø-

wenbraut. Heine: Die grenadierer. — Der er lagt vægt på en nøjagtig oplæsning og udtale og på en sikker og tydelig oversættelse.

Hvad grammatikken angår, er formlæren gennemgået udførligt til de sammensatte verber efter Kapers grammatik. Enkelte af de vigtigste syntaktiske regler er gennemgået og lært mundtligt.

Engelsk (Anna Kønigke). K. Brække: Ny engelsk læsebog side 65—155. Jespersens grammatik. — Versioner efter Hansen og Magnussens samling.

Fransk (Kr. Branner). Cohen og Kapers læsestykker side 55—88, 91—110. Grammatik efter Olf Nielsens lærebog, pronominer og verber. Eleverne oversætter som regel selv den nye lektie. Der er i timerne afvekslende drevet udtaleøvelser, oversættelse fra bogen eller efter lærerens oplæsning, grammatiske øvelser og en del taleøvelser, der dog væsentligst er gået ud på at lære eleverne at forstå det talte sprog.

Latin (Halfdan Kejser). Ostermanns læsebog side 1—23. Det meste af Cæsar: De bello Gallico III bog. Eleverne gennemgår — så vidt muligt — selv lektierne, før de får dem for. Linderstrøm Langs formlære. Det vigtigste af syntaksen er gennemgået mundtligt.

Mundtlig oversættelse til latin efter Iversens stiløvelser.

Græsk (Frants Hoffmann). Hudes elementar-bog 1. del er gennemgået undtagen stykkerne, der omhandler mi-verberne. Desuden er læst af Xenoo-

f o n s A n a b a s i s I, kap. 1 og II, 1—9. Grammatikken er lært indtil mi-verberne; de i teksten forekommende uregelmæssige verber er lært.

Kirkehistorie (Alfred Andersen). Den nyere tids kirkehistorie er i store træk gennemgået og lært. Der er dvælet særlig udførligt ved reformationens historie i Tyskland og Norden. Apostlenes gerninger er læst og forklaret i timerne.

Historie (Kr. Brammer). Efter Schmidt og Ottosens lærebog er læst fra Norden i unionstiden og til 1660. Lektierne er blevet udførlig gennemgået og på flere punkter (f. eks. Renæssancen, Gustav Adolf) er der fortalt en hel del til; ligeledes er der undertiden læst højt for klassen historiske skildringer eller fortællinger, som kunde virke oplysende.

Geografi (Regner Lefolii). De fremmede verdensdele efter C. C. Christensen.

Naturhistorie (Regner Lefolii). I zoologi er læst: krybdyr, padder, fisk og lavere dyr efter Lütken nr. 2.

I botanik er efter Warming: Plantelivet læst fra planternes formering til systematikken.

Matematik (Kirstine Sørensen). I aritmetik er efter Jul. Petersens lærebog lært: roduddragning, anden grads ligninger (med sætningerne om røddernes sum og produkt), differensrækker og logaritmer (Cronfelts fircifrede logaritmetabel er benyttet). Desuden er potens, proportioner og decimalbrøk repeteret.

I geometri er efter Jul. Petersens lære-

bog lært fra § 65 til § 70 samt fra tredje kapitel til cirkelperiferiens længde med forbigåelse af § 91 til § 98. Desuden er første og andet kapitel, som er lært de foregående år uden benyttelse af nogen lærebog, repeteret efter bogen.

Hjemmeopgaver både i aritmetik og geometri hver uge. I slutningen af skoleåret har eleverne hovedsagelig regnet eksamensopgaver. Desuden er der regnet mange opgaver i timerne, dels for at øve eleverne i at anvende det lærte på opgaver og dels for at lære dem, hvorledes de skal tage fat på en dem forelagt opgave.

Regning (Kirstine Sørensen). Klassen har regnet „blandede“ opgaver efter *Bokkenheusers regnebog* for de højere klasser og en del eksamensopgaver.

Fysik (Poul Frederiksen). Klassen har læst og repeteret: varmelære, magnetisme og lyslære; af elektricitetslæren er læst hele den statiske elektricitet og af strømelektriciteten til strømmens magnetiske virkninger. *Ellingers lærebog* er benyttet.

Skrivning (Knud Meyling). I denne klasse er afskrivning øvet i større udstrækning, for at elevernes håndskrift kan fæstne sig under lærerens kontrol. Desuden er der skrevet efter lærerens forskrift.

IV. overklasse.

Klasselærer: *Regner Lefolii.*

Dansk (H. C. Frederiksen).

Gunløgs saga.

Holberg: Jeppe på Bjerget.

„ *Den pantsatte bondedreng.*

Baggesen: Kalundborgs krønike.

Oehlschlüger: Hakon Jarl.

Hauch: En polsk familie (et uddrag).

Hertz: Kedelflikkeren.

„ *Skriftemålet.*

Heiberg: Nej.

H. C. Andersen: Svinedrengen.

„ *Den grimme ælling.*

Hostrup: Genboerne.

„ *Soldaterløjer.*

Richard: Det ubekendte land.

„ *Ved Tanganijkasøen.*

Drachmann: Nogle digte.

Henrik Ibsen: Hærmændene på Helgeland.

Runeberg: Fänrik Stål,

„ *Döbeln vid Juntas.*

„ *Sven Dufva.*

Sproglæren er indøvet i sædvanligt omfang uden bog.

Der er som regel skrevet to stile om måneden.

Tysk (E. Jacobsen). IV. stud. klasse har læst efter Kaper og Simonsens læsebog for de højere klasser: prosa: side 98—109, 208—15, 313—28 og 355—62; poesi: Goethe: Der sänger, Erlkönig, Mignon, Heidenröslein. Schiller: Der taucher. Heine: digtene side 432—35 (undt. Rheinfahrt).

IV. realklasse har læst det samme og desuden repeteret til eksamen: prosa: side 78—84, 109—19, 172—87, 188—95; poesi: Schiller: Der graf von Habsburg. Uhland: Des sängers fluch.

Rückert: Der betrogene teufel, Barbarossa. W. Müller: Est, Est.

Til eksamen opgiver klassen alt det ovennævnte.

Engelsk (A. Kønicker). IV. realklasse har læst og opgiver til eksamen: Brekkes læsebog: prosa: side 65—79, 89—142, 155—196 og poesi: side 238—256. — Jespersens grammatik. — Kursorisk: The settlers in Canada af Marryat. — Versioner efter Hansen og Magnussens samling.

Franck (P. Langballe). IV. realklasse har læst og opgiver til eksamen: Cohen og Kapers franske læsestykker side 83—115, 125—133, 164—176, 182—191. Mérimée: Noveller udgivne af Baruel og Michelsen side 1—31.

IV. stud. klasse har læst og opgiver det samme, undtagen Cohen og Kaper side 164—172.

Oluf Nielsens grammatik.

Latin (H. Kjøser). IV. klasse har læst: Cæsar: De bello Gallico I—II. Cicero: Pro S. Roscio. Ovid: Metamorphoses (i Levys udvalg) 1, 2, 3, 6, 7, 12. Linderstrøm-Langs form-lære og syntaks. Repeteret og opgiver til eksamen: Cæsar: De bello Gallico side 1—51; Cicero: Pro S. Roscio, kapitel 1—30; Ovid: Metamorphoses 1, 2, 6 samt 12, vers 1—132.

Græsk (F. Hoffmann). IV. klasse har læst og repeteret og opgiver til eksamen: Xenofons Anabasis I. Homers Odysse IX, vers 1—505. Grammatikken gennemgået efter Berg og Hude.

Historie (Kr. Branner). IV. stud. klasse har læst middelalderen og den nyere tids historie indtil 1789

og Nordens historie indtil vore dage efter Blochs lærebøger. Til eksamen opgives: den nyere tids historie fra reformationen til 1789, Nordens historie indtil nutiden.

IV. realklasse har læst middelalderen, nyere og nyeste tid efter samme bog samt samfundskundskab efter P. Munchs mindre lærebog. Til eksamen opgives: Nordens historie 1523—1721. Danmarks historie fra 1770 til nutiden. — Grækenlands historie fra perserkrigene til Aleksander den stores død. Roms historie fra de puniske krige til kejser Augustus' død. Den katolske kirkes magtudvikling — også i Norden — og alt hvad dermed står i forbindelse (omtr. 1050—1300). Den nyeste tids historie fra 1815 til nutiden. Af samfundslæren opgives side 1—30, 67—90.

Geografi (R. Lefolii). C. C. Christensens mindre lærebog i geografi.

Naturkundskab (R. Lefolii). Lütakens zoologi nr. 2 med nogle forbigåelser. Warming: Plantelivet.

Naturlære (K. Sørensen). Efter Ellingers fysik er læst: faste legemers ligevægt, bevægelseslære, varmelære samt en del af lyslæren (lysets brydning, linser, kikkerter og farvespredning). Repeteret det hele eksamenspensum.

Matematik (Jul. V. Pio). Med benyttelse af Julius Petersens lærebøger er læst i aritmetik: kvotientrækker, logaritmer, eksponentielle ligninger, rentesregning og talteori. I geometri: lignedannede figurer, cirkelperiferiens længde og arealer. Det hele eksamenspensum repeteret. To sæt hjemmeopgaver om

ugen. Desuden har der som regel hver uge været regnet opgaver på skolen.

Regning (K. Sørensen). Rentesregning, areal- og volumenberegning er lært; derudover er der regnet opgaver indenfor det område, som er foreskrevet til almindelig forberedelseseksamen.

V. stud. klasse

Klasselærer: *Halfdan Kejser*

Dansk og oldnordisk (P. Langballe og E. Jacobsen).

Med Rønnings bog som grundlag er gennemgået den danske og norsk-islandske litteratur indtil år 1800. Holberg og hans samtid er behandlet udførligere. Litteraturprøverne er oftest tagne fra Sigurd Müllers og Flors håndbøger; desuden er benyttet Olriks udvalg af folkeviser. Af Holbergs komedier er gennemgået: Jeppe på Bjerget, Erasmus Montanus, Ulysses von Ithacia, Det lykkelige skibbrud, Den politiske kandestøber. — Desuden: Wessel: Kærlighed uden strømper; udvalgte stykker af Ewald, P. A. Heiberg og Baggesen. — Wimmers oldnordiske læsebog I. 1—4, II. 1, 3. — Det vigtigste af Wimmers formlære.

Engelsk (Anna Kønigke). A. Werner og A. Brahdes indledningskursus. — A. Hansen og J. Magnussens engelske læsebog for ældre begyndere, 1. afdeling, 1—66. — A. Hansen og J. Magnussens engelske læsehefter, 4. hefte, 1—20. — Jespersens grammatik.

Fransk (Kr. Branner). Statarisk: Gaston Bois-

sier: Cicéron et ses amis p. 1—78. André Laurie: Mémoires d'un collégien (udg. af E. Rodhe). Victor Hugo: Udvalgte digte. — Dels kursorisk, dels som månedslæsning: Jules Verne: Le tour du monde en 80 jours fra side 61, bogen ud.

Grammatik efter Oluf Nielsen med en del tilføjelser. Stil efter Jungs stiløvelser.

Latin (Halfdan Kejser). Cicero: In Catilinam I—II; Pro Ligario. Livius XXV. — Horats: Ode I 1—11, 13—15, 18—24, 26—27, 29—34, 36, 38; II. 1—4, 6—16, 18, 20; III. 8, 9, 30; Carmen sæculare. — Vergil: Æneide I. Af Carmina selecta: Catul 1—9, 11—12; Tibul 1—2; Properts 2, 5, 7, 11; Ovid 2—4, 7—9; Martial 1—20. — Rafns litteraturhistorie. Ekstemporallæsning efter Cicero: Pro lege Manilia, Livius XXIII. — En version om ugen efter Henrichsens samling.

Græsk (Fr. Hoffmann). Homers Iliade III, Odysseen XI. Herodot VIII. Lukian: Drømmen eller Hanen. — Mytologien og litteraturhistorien er gennemgået efter Sechers, antikviteterne efter Christensens og formlæren efter Berg og Hudes lærebøger.

Historie (Kr. Branner). Ræder: Oldtidens historie; Johan Ottosen: Nordens historie indtil reformationen og middelalderens historie efter Schmidt og Ottosens lærebog er læst og repeteret.

Matematik (Jul. V. Pio). Efter Jul. Petersens

lærebøger er læst: algebra, trigonometri og analytisk plangeometri (til parablen). Konstruktioner efter „Metoder og teorier“. — To sæt hjemmeopgaver om ugen.

Projektionstegning (*Kirstine Sørensen*). Uden benyttelse af nogen bog er lært et pensum, som svarer til Seidelins lærebog, med forbigåelse af de opgaver, der kræver forståelse af keglesnitlinier.

Naturlære. Den sproglige afdeling (*Povl Frederiksen*). Af Ellingers fysik er læst de første 70 sider samt magnetisme og elektricitet.

Den matematiske afdeling (*Jul. V. Pio*). Petersen og Forchhammer: Mekanisk fysik (til bølgebevægelse). Adam Paulsens lyslære.

Astronomi. Begge afdelinger (*Kirstine Sørensen*). Efter Petersen og Forchhammers lærebog er læst og repeteret forfra til planeterne.

VI. stud. klasse

Klasselærer: *Halfdan Kejser*

Dansk og oldnordisk (*P. Langballe og Halfdan Kejser*)

Den danske litteraturshistorie er gennemgået med K. Mortensens bog som grundlag; der er særlig dvælet ved Holberg og hans samtidige. Der er læst talrige litteraturprøver.

I oldnordisk er der læst af Wimmers læsebog I. 4—5; II. 3—5; IV. 1, 3. Hovedpunkterne af formlæren efter Wimmers bog; sproghistorie mundtlig. Repeteret det til eksamen opgivne pensum af Wimmers læsebog: I. 1—3, 6; II. 2—3; III, s. 74—92; IV. 2. — Stil hver tredje eller fjerde uge.

Tysk (*E. Jacobsen*). Schiller: Wilh. Tell, Die Piccolomini. Lessing: Minna v. Barnhelm. En del digte efter Keller: Mustersammlung deutscher gedichte. Som månedslæsning: Heinemann: Goethes leben u. werke (de sidste to tredjedele). P. Heyse: Der weinhüter von Meran. Chamisso: Peter Schlemihl. Hauptmann: Einsamemenschen.

Fransk (*Kr. Branner*). Som V. klasse. Stile efter Michelsen og Jungs stiløvelser samt en del eksamensstile.

Latin (*Halfdan Kejser*). Cicero: Pro Ligario; Cato major (undtagen kap. 15); Lælius. — Livius XXV. — Horats: Breve I. 1, 2, 6, 7, 11, 13—18, 20; II. 1. — Vergil: Æneide I. — Terents: Phormio. — Ekstemporallæsning efter Cicero: Pro lege Manilia. Livius XXIII. — Rafns litteraturhistorie og Thomsens antikviteter. — En version om ugen efter Heinrichsens og Thoresens samlinger. — Til eksamen opgives: Cicero: In Catilinam I—III; Cato major. Livius XXV, 1—11. Sallust: Catilina 17—61. Horats: Ode I. 1—6, 8—11, 14, 15, 20—24, 27, 29—31, 33, 34, 36, 38; II. 1—4, 6—10, 12—16, 18, 20; III. 8—10, 13, 26, 28, 30; IV. 13. Breve I. 1, 2, 6, 7, 11, 18, 20. — Vergil: Æneide I, 418—756. — Terents: Phormio, 4. og 5. akt. Af Carmina selecta: Catul 1—9, 11—12; Properts 2; Ovid 2, 3, 7—9; Martial 1—20.

Græsk (*Fr. Hoffmann*). Homer: Iliaden III;

Odyseen XI. Herodot VIII. fra kap. 113 og ud, IX. kap. 1—58. Xenofon: Apomnemonemata I. 1 og II. 3. Platon: Apologien og Kriton. Lukian: Drømmen. Bifag som V. klasse; desuden syntaks efter Hudeslærebog. — Til eksamen opgives: Homer: Iliaden III. 1—274, VI; Odyseen IX, XI. Herodot VIII. kap. 100—144, IX. 1—57. Platon: Apologien; Kriton. Lukian: Hanen. Xenofon: Apomnemonemata I. 1; II. 3, 7; III. 5, 6.

Historie (P. Langballe og Kr. Branner). Oldtiden efter Ræders lærebog. Middelalderen, nyere og nyeste tid efter Ottosen og Schmidts lærebøger. Nordens historie efter Ottosens lærebog, tiden fra 1660. Samfundskundskab efter P. Munchs større lærebog.

Til eksamen opgives: Norden efter 1660. Grækenlands historie indtil den peloponnesiske krig. Den katolske kirkes magtudvikling (1050—1300). Den nyeste tids historie fra 1789. P. Munchs samfundslære side 1—47, 104—141.

Naturlære (Jul. V. Pio). Ellingers fysik med tilføjelser til lyslæren. Astronomien efter Heegaard.

Gymnastik

Holger Nielsen, Regner Lefolii og

Dora Engelbrecht.

Alle klasser har gymnastikundervisning. — I 1. 2. og 3. underklasse har drenge og piger gymnastik sammen (3 timer om ugen), i de øvrige klasser hver for sig.

I 5. underklasse og i III.—IV. overklasse har pigerne 4 timer, i de øvrige klasser 3 timer. Drengene har i alle klasser 4 timer.

I 1. underklasse består gymnastikken væsentligt af leg og nogle fritstående øvelser. I 2. klasse begyndes så småt på redskabsøvelser, der fortsættes i 3., men både her og i 2. har børnene hyppigt leg. 3. klasse er begyndt på langbold.

For pigernes vedkommende er der undervist efter *Paul Petersens* system (dansk kvindegymnastik.) De større piger har desuden fået nogen undervisning i plastik. Når vejret har tilladt det, har pigerne spillet langbold og — i den sidste del af skoleåret — håndbold på pladsen.

For drengenes vedkommende er intet bestemt gymnastiksystem strængt fulgt. Redskabsøvelserne har spillet hovedrollen ved gymnastikken i salen; men iøvrigt har mange af timerne været henlagt til det fri, idet eleverne har haft fritstående øvelser og håndbold på pladsen.

Undertiden er to timer slået sammen til fod- eller håndbold på Grøndalsplænen.

Sang

Adam Jørgensen

Sang spiller en stor rolle ved vor skole. Morgensangen er et vigtigt led i skolens daglige liv; vi synger en stor række forskellige sange og arbejder på at forhindre, at denne lille daglige højtidelighed bliver noget vanemæssigt og indholdsløst. Også i timerne synges der, mest selvfølgelig i dansk-, bibelshistorie-

og historietimerne. Læses der i en klasse et af Hostrups eller Heibergs lystspil, giver det liv over undervisningen, når sangene synges med solo og kor, det kan i en historietime være en god begyndelse at synge f. eks. Marseillaisen i stedet for at læse om den, og vi lærer helst vore børn salmer ved at lade dem synge dem. Men også i de andre fag sætter vi pris på, at der synges en gang imellem, og ved skolens fester er børnenes sang et vigtigt led.

Foruden sit eget selvstændige mål har sangundervisningen i de særlige sangtimer derfor den opgave at støtte sangen i skolen i det hele.

Foruden den store række af sange: salmer, fædrelandssange, norske og svenske sange og sange af forskelligt indhold, som vi synger fra år til år og stadig tager op igen, har vi i det forløbne år fra nyt indøvet en del sange, hvoraf anføres:

Lær mig, o skov, at visne glad
Op al den ting, som Gud har gjort
Den yndigste rose er fundet
Blomst kan visne, før sol nedgår
Velkommen, lærkelil
Du, som har sorg i sinde
Lette bølge, når du blåner
En skål for det blinkende søernes bånd
Til sagn og sange og æventyr
Moder jeg er træt, nu vil jeg sove
Og ræven lå under birkerod
På Vossevangen, der vil jeg bo
Du gamla, du friska

Hr. Oluf han rider

Op, min lille Ole, nu skal du i skole.

De fleste af disse sange er indøvet tostemmigt,
enkelt trestemmigt.

Timeplan

1904—1905	VI. spr. kl.	V. spr. kl.	V. mat. kl.	IV. st. kl.	IV. realkl.	III. st. kl.	III. realkl.	II st. kl.	II. realkl.	II mellemkl.	I. mellemkl.	5. underkl.	4. underkl.	3. underkl.	2. underkl.	1. underkl.
Dansk og svensk	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	5	5	6	6	6	6 (9*)
Litteratur- og kunsthist.	1	1	1	1	1		1	1	1		1					
Saga							1	1	1							
Oldnordisk	2	2	2													
Tysk	2			2	3	3	3	2	2	2	6					
Engelsk		2	2		4		3		4	5						
Fransk	4	4	4	2	2	2	2	3	3							
Latin	7	7	7	7	6	6		6								
Græsk	6	5		5	4											
Bibeldkundskab	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Historie	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	3	
Geografi						2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	
Naturkundsk.						2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturalære	3	3	5		3	2	2	1	1	2	2					
Matematik			6	5	5	5	5	4	4	4						
Regning					2			2	2	2	4	4	4	4	4	5
Tegning			1					2	1	2	2	2	2	2	2	6
Skrivning							1		1	1	2	3	4	4	4	6
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6
Sang	1	1						2	2	2	2	2	2	2	2	3
Kvdl. håndarb.								3	3	3	3	3	3	3	3	3

*) Herunder jagttagslære.

36|36|33|36|36|34|34|36|36|36|36|29|30|30|26|24

Håndarbejde er ikke regnet med i timetallet. -- Pigerne har haft 3 timer gymnastik om ugen i I. og II. mellemskoleklasse samt II. overklasse. I I. mellemskoleklasse har pigerne kun haft 1 time tegning og 1 time skrivning, i II. mellemskolekl. 1 time tegning og ikke skrivning (for at skaffe plads til håndarbejdet). I 3. underklasse har pigerne kun 3 timer skrivning.

Af skolens dagbog

1

Udover den almindelige undervisninger der holdt en del foredrag, dels for den samlede skole eller i alt fald for størsteparten af klasserne, dels for enkelte klasser. Igennem disse foredrag søger vi at bringe vore elever ind på sådanne områder, som den daglige undervisning sjældent eller slet ikke berører. Der er holdt foredrag af rent oplysende karakter og foredrag, som mere har taget sigte på at vække børnenes religiøse sans, deres fædrelandskærlighed, deres interesse og deres forståelse af det samfund, de lever i, deres medfølelse med de undertrykte og lidende, deres sans for retfærdighed og for skønhed, deres begejstring' kort sagt vække og styrke det gode hos dem.

Også på anden vis end gennem foredrag søger vi at påvirke vore elever i den retning, og vi betragter dette som en såre vigtig side af skolens virksomhed, skønt der ikke kan laves noget „fag“ ud deraf med særlige timer, og skønt det ikke er noget, der kan prøves i til en eksamen.

2

For den samlede skole (undtagen de 3 mindste

klasser) er der om mandagen i første time holdt en række foredrag, i reglen af *H. C. Frederiksen*.

Disse foredrag tager hyppigt deres udgangspunkt i ugens søndagsstykke, og tankegangen belyses ofte gennem et historisk eksempel eller en fortælling. Hovedbestræbelsen kan i korthed siges at være den: at lære børnene at se stort på menneskelivet og på sig selv.

En større kreds af forældre har stadig været nærværende ved disse foredrag.

Kr. Branner har talt om Niels Finsen ved hans død*), om Luther i Worms (11. novbr.), om den norske nationalsang, om den grimme ælling og om indtryk fra Norge (17. maj). *Peter Langballe* holdt d. 3. april et foredrag om H. C. Andersen, af hvem skolen i år har fået et billede.

Også enkelte mænd udenfor lærerkredsen har vist os den tjeneste at holde foredrag.

Børnehjemsforstander Carl Christensen har fortalt, hvorledes børnesanatoriet „Buddes Minde“ blev til, og vakte blandt børnene en levende interesse for denne smukke institution; senere har han fortalt os om en fattig københavnsk dreng og hans livsskæbne.

Pastor Eghoff har i to foredrag talt om salmedigteren Brorson, *fuldmægtig Nellemann* om Sønderjyderne, *professor Oppermann* har fortalt om alle de forskellige ting, man kan bruge bøgetræ til, og *forfatteren Åge Meyer Benedictsen* har fortalt om sine rejser i Kurdistan.

*) De ældre elever sendte en krans til hans kiste og forærede skolen et billede af ham.

Vi bringer — også på dette sted — disse mænd skolens bedste tak.

I en ugentlig time er der blevet holdt litteratur- og kunsthistoriske foredrag for de 3 ældste klasser af *P. Langballe* og *Kr. Brammer*. *Br.* har talt om *Dante*, *Medicæerne*, *Savonarola*, *Rom* og *Florens* på *Renæssancens* tid. *P. Langballe* har holdt en række foredrag om *Leonardo da Vinci*, *Michelangelo* og *Rafaël*. Eleverne har set gengivelser af de kunstværker, der er blevet talt om, og vi har fordybet os i enkelte kunstnere og enkelte kunstværker, for at eleverne kunde få et grundigt kendskab til nogle få, hellere end et overfladisk kendskab til mange.

Enkelte af disse timer er blevet benyttet til oplæsning eller til udflugter. Således har *Br.* læst *Sofokles' Antigone* og enkelte nyere ting (*Frøding*), og vi har aflagt nogle besøg paa afstøbnings-samlingen, hvor eleverne har set en del af de kunstværker, som var blevet omtalt i timerne.

En del af mellemklasserne har i særlige timer haft „saga“.

For II. overklasse, III. realklasse og IV. mat. stud. klasse har *Kr. Br.* fortalt udvalgte afsnit af *Snorre Sturlesøns kongesagaer* fra *Olaf den hellige* til *Sverre*.

For II. mellemskoleklasse ø. og v. har *Holger Frederiksen* gennemgået en del af *Nials saga*, og for I. mellemskoleklasse ø. og v. har *P. Langballe* fortalt *Odysséen* og *Iliaden* og en del græske sagn

samt en spartansk drengs liv på grundlag af *Mariagers bog Sparta*.

I begyndelsen af timen gengiver eleverne, hvad der er fortalt i den foregående time, og vi benytter lejligheden til under fortællingen at give kulturhistoriske, geografiske og andre oplysninger, der på denne måde bedre bider sig fast. I disse timer får eleverne en ypperlig øvelse i at fortælle selv i sammenhæng, og det viser sig, at jo udførligere man går til værks, des bedre huskes det, som er fortalt.

3

Fra de to *armeniske børn*, som skolens elever underholder på børnehjemmet i *Urfa*, har vi dels gennem frk. *Karen Jeppe*, med hvem vi stadig står i brevveksling, dels gennem selskabet „*De danske armeniervenner*“ modtaget glædelige oplysninger.

For at støtte os i vore bestræbelser for at holde interessen for det armeniske folk vedlige blandt vore elever viste hr. *can.l. theol. Rützw*, lærer ved blindeinstituttet, os den tjeneste at holde et foredrag om Armenien for en kreds af forældre, lærere og elever, som samledes i den nye restaurant i Charlottenlund d. 27. april. Efter foredraget fremviste hr. Rützw en række lysbilleder fra Armenien. Sammenkomsten var arrangeret af to elever i IV. overklasse, og indtægten af billetsalget tilfaldt vore armenierbørn.

En lignende sammenkomst havde vi d. 19. januar, da fru *Ina Lange* talte om *Finland* og spillede nogle finske melodier. Vi er fru Lange taknemmelige, fordi

hun således vilde hjælpe til at holde interessen for Finland vågen iblandt os.

4

Vor skole har i år som i tidligere år kunnet glæde sig ved en række besøg både af inden- og udenlandske gæster.

Vi nævner først med tak et besøg af *Hs. kgl. højhed Kronprinsen* kort før sidste skoleårs afslutning.

Umiddelbart efter sommerferien havde vi besøg af den franske sproglærer *M. René Bastian* fra Paris, som senere i månedsskrift for „*La société des professeurs de langues vivantes*“ har givet en meget livlig og begejstret skildring af sit besøg på skolen; og af frk. *Henrika Scheffer* fra *Gefle*, som i tidsskriftet „*Verdandi*“ har skrevet en elskværdig og forstående artikel om skolen. Det, som synes at have gjort stærkest indtryk på begge de to gæster, er det frie og fortrolige forhold imellem lærere og elever, som de har iagttaget ved vor skole. At se elever hale i frakken og hænge sig fast i ærmerne på „selve“ bestyreren, synes især at have vakt stor forbavselse hos den franske lærer.

I sammenhæng hermed bringer vi *läroverksadjunkt pastor Westling* fra *Örebro* en tak for hans besøg og hans venlige ord om skolen i hans afhandling: „*Den grundtvigska friskolan i Danmark*“.

Af andre svenske gæster nævner vi *fil. lic. Korlén* fra *Upsala*, der i et længere besøg særlig satte sig ind i danskundervisningen ved vor skole.

Den 25. september havde vi den glæde at mod-

tage et besøg af den for sin interesse for det danske sprog bekendte *professor Kraus* fra *Prag*, som for en kreds af skolens lærere og ældre elever holdt et improviseret foredrag (på dansk) om den tjekkiske nationalitetskamp i Bøhmen.

Også en del danske lærere og lærerinder har i årets løb besøgt vor skole for at høre på undervisningen.

Til slut bringer vi her en tak til de mange forældre, som har fulgt os i årets løb, som har givet møde, såsnart vi har kaldt og deltaget i vore festligheder, både de muntre og de højtidelige, og en ganske særlig tak til de mødre, der også til daglig har fundet tid til et lille besøg på deres børns skole.

3

Der er i årets løb holdt en række *lærermøder*. På nogle af disse gennemgås eleverne enkeltvis, på andre holdes foredrag og drøftes almindelige pædagogiske emner. Af disse emner fremhæves: *Fr.* har talt om at være fornyet i sin gerning; *Br.* om vidnesbyrdenes affattelse, om disciplin, om at sætte elever i selvvirksomhed og om klasseundervisning.

Den 8. december holdtes et forældremøde, som var talrigt besøgt. *Fr.* talte om *ægte og nægte værdier indenfor undervisningen*, og *Br.* talte om *skolens forhold til virkeligheden* og opfordrede forældrene til at støtte skolen i dens arbejde for at give børnene nøjere kendskab til det samfund, de lever i. Efter foredraget fulgte en diskussion.

Paa grund af særlige forhold er der i år kun blevet

holdt dette ene forældremøde, men under andre former er vi mødtes med forældrene adskillige gange i det forløbne skoleår.

Ved skoleårets indledning, ved afslutningen før jul, ved adskillige af de i det foregående nævnte foredrag og ved flere festlige lejligheder har mange forældre været til stede.

Iblandt disse festligheder fremhæver vi særlig den nye tilbygnings indvielse på skolens 31-årige fødselsdag, den 3. november 1904.

Om selve tilbygningen vil blive skrevet andetsteds.

Ved indvielsen, hvortil var mødt så mange, at de knap kunde rummes i salen, holdt *Fr.* et foredrag, hvori han først talte om hvad det vil sige at indvie et hus, og derpå særlig dvælede ved forholdet mellem statsskole og privatskole og talte om den fare for det personlige liv og for udviklingen i skolen, der ligger i statsmagtens overtagelse af alt skolevæsen. Han sluttede med nogle vers af det digt, som står aftrykt foran i dette årsskrift.

Derefter overrakte *viceskoleledertør Rolsted* på forældrekredeens vegne skolen et billede af *H. C. Frederiksen*, malet af *frk. Leis Schjelderup*. Hr. Rolsted omtalte først, hvorledes billedet var blevet til, og udbad sig dernæst tilladelse til at lade det ophænge i skolen.

Efter at have afsløret billedet henvendte han nogle ord til *H. C. Frederiksen* og til børnene. Han udtalte sin glæde over, at kunstnerinden havde valgt netop denne situation, „Friser på talerstolen“. Han takkede *frk. Schjelderup* for den kærlighed og interesse, hvormed hun var gået til sit arbejde, og lykønskede

hende til det gode resultat, og han sluttede således: „Må jeg så vende mig til skolen og bede den modtage dette billede, give det en hædersplads og bevare det i de kommende tider.

Lad det minde om den ånd, der har besjælet skolen gennem de forløbne 31 år, og som kan udtrykkes kort ved: alt for barnet og dets sunde naturlige udvikling mod et højt mål, et mål, der ligger langt højere end en stor eksamen, nemlig at gøre barnet til et godt, sundt tænkende menneske.

Lad det fæstne mindet om den mand, der som skolemand var et stykke forud for sin tid, så han først på sine ældre dage blev indhøntet af sin samtids skole-tanker. Og lad det altid fra sin hædersplads kunne se ned på en skole, der indtager en lige så smuk plads i samtidens skole, som den nuværende indtager i nutidens.

Med dette ønske skal jeg overgive billedet af skolens stifter til skolen.“

Om aftenen samledes mange forældre og lærerne til et fællesmåltid i den ny restaurant, hvor der holdtes adskillige taler. Senere på aftenen sluttede eleverne sig til os, og der dansedes et par timer.

Den tak, som den aften blev bragt de tilstedeværende forældre for den store og værdifulde gave til skolen, bringer vi herved videre ud til alle de mange, der har bidraget til den.*)

Af andre festligheder i årets løb nævner vi et

*) En mindre kreds af forældre har senere ladet bekoste en gengivelse af maleriet, der vil komme i handelen og sælges til fordel for skolens kunstneriske udsmykning.

meget vellykket skolebal med stor tilslutning både af elever og forældre den 3. marts.

Den 1. maj 1905 havde *frk. Ida Olsen* virket som lærerinde her ved skolen i 25 år. Efter *frk. Olsens* ønske gik dagen hen uden større festlighed, men hendes kolleger overrakte hende en gave, og ved morgensangen bragtes der hende fra talerstolen en tak for hendes ihærdige og dygtige arbejde, for hendes store hengivenhed for skolen, hendes ubestikkelige retfærdighedssans og hendes gode hjærte.

6

Foruden det omtalte maleri, der foreløbig har fundet en plads ved hovedopgangen til skolen, har vi i årets løb af forældre, lærere og elever fået foræret en række større og mindre billeder, der er ophængt rundt i klasserne.

Vi nævner med særlig tak et billede af *Sren Friderichsen* skænket af hans mor til hans klasse og et billede af *Ellen Petersen* til hendes klasse fra hendes forældre. Disse to billeder har sikkert deres store betydning for de to børns klassekammerater og bidrager til at holde mindet vedlige om to af skolens kæreste elever.

Skolens materiel er i år blevet betydelig udvidet, og bl. a. har den fysiske samling fået en større forøgelse ved en gave fra staten.

Fra hr. *auktionsholder Winsløv* har vi modtaget

en udmærket lille dampmaskine, som vi er ham meget taknemlige for.

Såvel staten som Gentofte sogn har støttet skolen med et større tilskud, for hvilket vi også her bringer vor tak.

7

Skolen har som sædvanlig haft forskellige udflugter, deriblandt en stor skovtur med den samlede skole og en del mindre skovture med enkelte klasser og vedkommende klasselærer.

Af andre udflugter kan nævnes, at IV., V. og VI. overklasser under *Br. og P. Langballes* ledelse har aflagt gentagne besøg på afstøbningssamlingen, at IV. klasse har været på oldnordisk musæum, og at III. klasse har aflagt et besøg på cyklefabrikken „Hamlet“ på foranledning af en af skolens forældre, hr. *maskinmester Nielsen*. V. studerende klasse har aflagt to besøg på observatoriet „Urania“.

Fra skolens idrætsliv skal nævnes, at fodbold har været drevet, i reglen om eftermiddagen, på Grøndalsplænen under ledelse af *Per og Holger Frederiksen*.

Tre elever, *Aage Fleischer*, *August Bøjsen* og *Chr. Grøthan*, har for særlig flid og udholdenhed ved fodboldøvelserne fået en erindringsmedalje på idrætsklubbens fødselsdag, den 13. november.

Vi har i år haft fodboldkampe med et kombineret hold fra de *brockske handelsskoler* og *Lynby realskole* (Ordrup vandt med 2 mod 1), *Birkerød skole* (3 mod 3), *Plockross' skole* (Ordrup vandt), 2 kampe med *Helsingør*

højere almenskole (Ordrup vandt med henholdsvis 3 mod 2 og 4 mod 0), *Hellerup boldklub* (1 mod 1).

8

Den nye tilbygning, der toges i brug i november måned, er opført i tilslutning til den ældre bygnings vestgavl og består af en stueetage, indrettet til gymnastiksal med tilhørende omklædningsrum, en 1ste sal, der rummer to store og et mindre klasseværelse, og en tagetage, hvori der er indrettet et værelse til fysik- og kemiundervisning, mens resten foreløbig er ubenyttet. Den nye fløj har særlig opgang i et tårn ind mod legepladsen.

Bygningen er opført efter tegning af arkitekt, *professor L. Knudsen*, og arbejdet er udført af murmester *Ze'tner*, tømrermester *Gotschalk-Hansen*, snedkermester *Schiøth*, malermester *Knudsen*, skiferdækker *Bode* og ingeniør *Bang*.

Vi bringer disse mænd en tak for deres arbejde og for deres imødekommenhed overfor os.

Den nye gymnastiksal er en del større end den gamle og forsynet med de forskellige moderne gymnastikapparater. Det føles som en stor fordel, at skolen nu har to sale, således at piger og drenge kan have gymnastik samtidig. Den gamle sal benyttes som tidligere ved morgensangen, i sangtimerne, til foredrag og lignende.

Eleverne

Skolen tæller ved dette årsskrifts udarbejdelse (maj 1905) 336 elever (maj 1904: 306), hvoraf 104 er piger (ifjor 93). 11 elever bor på skolen.

Eleverne er fordelt i 20 klasser; nemlig 5 underklasser, hvoraf de 3 (2. 4. og 5.) er delt i 2 afdelinger („øst“ og „vest“ efter klassestuernes beliggenhed), I. og II. mellemskoleklasse (begge delt i 2 afdelinger), II., III, IV. realklasse og II., III., IV., V. og VI. stud klasse.

Ellen Petersen

Den 7. februar døde Ellen Petersen, datter af grosserer Willum Petersen og elev i 5. underklasse, efter nogle få dages sygdom.

I et af de skønne digte, Victor Hugo skrev om sin datter, da hun var død, siger han:

„Hun havde i sin tidligste barndom antaget den vane at komme lidt ind i min stue hver morgen. Jeg ventede på hende som på en solstråle, man håber på. Hun trådte ind og sagde: Goddag, lille far! Tog min pen, lukkede mine bøger op, satte sig på min seng, bragte mine papirer i forvirring og lo — og pludselig gik hun, som en fugl flyver bort. Så tog jeg lidt mindre træt i mit hoved atter fat på mit afbrudte arbejde, og alt mens jeg skrev, traf jeg ofte i mine manuskripter på en eller anden figur, som hun havde tegnet, og på mangt et hvidt blad, som hun havde krøllet, og, jeg ved ikke hvorledes, på sådant et krammet blad kom tit mine blideste vers til at stå.“

Disse linjer rinder en let i hu, når man tænker på Ellen Petersen, for sådan færdedes hun i sit hjem og i sin skole. Fra hendes yndefulde lille skikkelse med det store krøllede sorte hår og de mørke øjne i det fine, blege ansigt udstrålede der noget lyst og rent. Mødte man hende, var det som et lille solglimt,

der strejfede en forbi. — En sjælden god og klog lille pige var hun. Som hun i sit hjem kunde trøste og opmuntre sin far og mor, sådan var hun i skolen altid rede til at række en hånd til den, det kneb for. Hun tålte ikke at se nogen lide uret eller nogen være bedrøvet.

Med stor hengivenhed hang hun ved sin skole og havde den i sine tanker til det sidste.

Hendes forældre har foræret os et billede af hende. Det hænger nu i hendes klasse og minder i sit stumme sprog om den gode ånd, hun var så stor en støtte for, da hun levede.

Lærerkræfterne

Skolebestyrer, professor H. C. Frederiksen: Dansk og svensk med III. og IV.; svensk med V. og VI.; indleder hver morgen skoledagen; holder jævnlig foredrag for den samlede skole.

Skolebestyrer Kr. Brauner: Fransk med III., V. og VI.; historie med II mø., III., IV., V. og VI.; saga med II. og III.; kunsthistorie med IV., V. og VI.; dansk stil med V.

Frøken Ida Olsen: Tysk med I mø.; engelsk med II mø. og II r.

Løjtnant Holger Nielsen: Gymnastik med I m., II m., II., III., IV., V. og VI. Giver privat undervisning i dans, svømning, hugning og fægtning.

Frøken Agnes Hansen: Skrivning med 4ø.; håndarbejde med skolens piger.

Musik- og sanglærer Jørgensen: Sang gennem hele skolen fra 2. underklasse.

Inspektør, cand. phil. Regner Lefolii: Naturkundskab med I m.; geografi med I mø.; naturkundskab og geografi fra II m. til IV.; gymnastik med 4. og 5. underklasse.

Inspektør, cand. phil. Jens Bondesen: Bibellistorie fra 2. til I m.; historie med 3., 4v. og 5v.

Cand. mag. Halfdan Kejser: Latin med II., III., IV., V. og VI.; oldnordisk med VI.; dansk stil med III., IV. og VI.

Cand. theol. Alfred Andersen: Naturkundskab med 5.; geografi med 5ø., Imv.; bibelkundskab med IIm., II. og III.

Frøken Anna Kønigke: Dansk med 5ø., Imø., IImv.; engelsk med IImv., III., IV. og V.

Inspektrice, frk. cand. phil. Kirstine Sørensen: Matematik med IImv. og III.; fysik med IV.; astronomi og projektionstegning med V.; regning med Imv., IImv., II., III. og IV.

Frøken Eva Lassen: Dansk med 1. og 2ø.; skrivning med 1. og 2v.

Kunstmalerinde frk. Leis Schjelderup: Tegning med 5., Im., IIm. og II. realklasse.

Cand. mag. Frants Hoffmann: Græsk med III., IV., V. og VI.; fransk stil med VI.

Cand. mag. Peter Langballe: Fransk med II. og IV.; historie med 4ø., 5ø., Im. IImv., II. og VI.; tysk med IImv.; dansk litteraturhistorie med V. og VI.; har holdt kunsthistoriske foredrag for IV., V. og VI.; saga med Im.

Gymnastiklærerinde, frk Dora Engelbrecht: Gymnastik med 1., 2. og 3. og med skolens piger; giver privat undervisning i svømning.

Stud. mag. Holger Frederiksen: Tysk med III.; saga med IIm.; leder skolens fodboldspil.

Cand. theol. Knud Meyling: Regning med 4v., 5ø. og Imø.; geografi med 5v.; skrivning med 5., Im., IIm., III. realklasse og de børn, som ikke synger.

Frøken Helga Kønigke: Dansk med 2v., 3., 5v.; skrivning med 3.; geografi med 3. og 4.

Cand. phil. Povl Frederiksen: |Fysik med Im., IIm., II., III. og V. sproglig studerende; matematik med IImø.; regning med IImø. og 2ø.

Mag. scient. Julius V. Pio: Matematik med II., IV., V. og VI.; fysik med VI. og V. mat.-naturv.; astronomi med VI.

Frøken Ellen Branner: Dansk med 4v.; tegning med 3. og 4.; skrivning med 4v.; naturkundskab med 3. og 4.

Frøken Ingrid Kunst: Dansk med 4ø.; regning med 1., 2v., 3., 4ø. og 5v.

Lærer Stephan Hansen: Dansk med 1.; skrivning med 1. og 2ø.; iagttagelsesundervisning med 1.; naturkundskab med 2.

Cand. mag. Erik Jacobsen: Dansk med Imv., IImø. og II.; tysk med Imv., IImø., II., IV. og VI.; oldnordisk med V.

Inspektionen i skolen er fordelt imellem:

Regner Lefoldi,

Jens Bondesen,

Kirstine Sørensen (har særlig tilsynet med pigerne).

Som **klasselærere** har følgende haft det særlige tilsyn med de enkelte klasser:

1. kl. *frk. Eva Lassen*
- 2ø. " *lærer Stephan Hansen*
- 2v. " *frk. Ingrid Kunst*
3. " *frk. Helga Kønigke*
- 4ø. " *frk. Agnes Hansen*

4v.	kl. frk. <i>Ellen Branner</i>
5ø.	„ <i>cand. theol. Knud Møyling</i>
5v.	„ „ „ „ „
Imø.	„ <i>inspektør Jens Bondesen</i>
Imv.	„ <i>cand. phil. Kirstine Sørensen</i>
IImø.	„ <i>cand. phil. Povl Frederiksen</i>
IImv.	„ <i>frk. Anna Kønigke</i>
II.	„ <i>cand. mag. Peter Langballe</i>
III.	„ <i>stud. mag. Holger Frederiksen</i>
IV.	„ <i>inspektør Regner Lefolii</i>
V.	„ <i>cand. mag. Halfdan Kejser</i>
VI.	„ „ „ „ „

Der har i år været megen sygdom både imellem lærere og elever, i særdeleshed i månederne efter jul.

På grund af overanstrengelse måtte *H. C. Frederiksen* tage ferie i midten af februar måned og må efter lægens ordre først genoptage sin gerning ved næste skoleårs begyndelse.

Som følge af hans fraværelse er der sket enkelte ændringer i timefordelingen. Danskundervisningen i IV. og III. overklasse har været overtaget af *Kr. Branner*, *Halfdan Kejser* og *Holger Frederiksen* medens *Peter Langballe* har overtaget franskundervisningen i III. *Mag. art. Benzon* har vikarieret en tid i fransk i V. og VI.

1. april fratrådte lærer *Stephan Hansen* på grund af sygdom sin stilling og overgik til anden virksomhed. Hans timer overtoges for størstedelen af andre af

skolens lærere; iagttagelseslære i 1. og naturkundskab i 2. af *frk. Emilie Petersen*.

Cand. mag. arkivassistent Carl Christiansen har på grund af videnskabelig virksomhed foreløbig opgivet sine timer her ved skolen, men vi venter ad åre igen at kunne tælle denne dygtige medarbejder blandt vore lærerkræfter.

Til slut skal vi her bringe en tak til to ekstraordinære medarbejdere, nemlig den svenskfødte *fru Ida Spärck*, som har vist skolen den velvilje at hjælpe med ved svenskundervisningen i III.—VI. kl., og *hr. kontorchef Henrichsen*, som har gjort nogle af vore elever i III. og IV. overklasse den tjeneste at undervise dem i stenografi i en række aftentimer i vinterens løb.

Almindelige bestemmelser og ordensregler

Ethvert barn, der optages som *skolesøgende* discipel, medbringer ved indmeldelsen vaccinationsattest, samt dåbs- eller fødselsattest.

Skolen betragter det som givet, at den, når der i en familie, som har skolesøgende børn, udbryder en smitsom sygdom, straks får meddelelse herom.

Er sygdommen skarlagensfeber, difteritis eller en anden farlig sygdom, er det nødvendigt, at alle disciple fra hjem, hvor der er en sådan sygdom, ikke søger skolen, før al fare for smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede mæslinge- eller kighosteepidemier eller andre mindre smitsomme sygdomme i reglen ikke være nødvendigt at formene disciple fra sådanne hjem, hvor disse sygdomme findes, adgang til skolen.

Hvor ikke sygdom eller nogen anden påtrængende grund gør det nødvendigt at forsømme undervisningen, kan skolen som regel ikke give tilladelse til, at nogen discipel udebliver; dette gælder også overfor forlængelse af ferierne. **Forældre anmodes indstændigt om — for den gode ordens skyld — at gøre skolen den store tjeneste, ikke uden særdeles tvingende grunde (læge-**

besøg eller lignende) at bede deres børn fritaget for en enkelt undervisningstime; -- dette gælder selvfølgelig også sang- og gymnastiktimer.

Det tillades som regel ikke eleverne at bruge fritiden til læsning eller andet skolearbejde.

Bøger, overtøj, sko osv. må være tydelig mærket, og overtøjet må være forsynet med solide stropper.

Da eleverne ikke må have deres skolemad i klassen, må madkassen være forsynet med en rem eller snor, så at den kan anbringes på knagerækken i skolegangen, hvis eleven ikke har tornyster eller pose. Hver elev skal foruden gymnastiksko have et par skiftesko. — Af hygiejniske hensyn anbefales det, at hver elev medbringer sit lille bæger.

Betalingsvilkår

For skolesøgende disciple betales om måneden:

1.	underklasse	8 kr.
2.	—	10 "
3. og 4.	—	12 "
5.	—	14 "
I.	mellemskoleklasse	14 "
II. og III.	—	16 "
III. og IV.	overklasse	18 "
V. og VI.	—	22 "

Af søskende, der samtidig besøger skolen, betaler den ældste fuldt, de andre 2 kr. under normal betaling. Udmeldelse sker med fuld måneds varsel; skolen modtager ikke udmeldelse efter 1. maj.

I brændselspenge betales af hver discipel 4 kr. om året, 2 kr. i november og 2 kr. i februar. Disse penge betales også af dem, der har hel eller halv friplads.

For nye disciple betales 4 kr. i indskrivningspenge.

Forsømmes skolen i længere tid på grund af en discipels sygdom eller på grund af sygdom i vedkommendes hjem, betales der for den måned, sygdommen begyndte i, og for den næste.

En discipel, der indstiller sig enten til afgangseksamen for studerende, IV. klasses hovedeksamen eller almindelig forberedelseseksamen, betaler 20 kr. De, der har taget IV. klasses hovedeksamen ved skolen, betaler ingen afgift for afgangseksamen for studerende.

En privatist, der indstiller sig til:

a. tillægsprøve til skolelærereksamen betaler	10 kr.
b. tillægseks. til alm. forberedelses-	
eksamen, sproglig	— 9 —
matematisk	— 9 —
c. eksamen i latin for farmaceuter	— 8 —
d. 4. klasses eksamen	— 43 —
e. afgangseksamen for studerende:	
sproglig	— 41 —
matematisk	— 43 —

Af dimittenderne betaler de skolesøgende disciple til skoleårets slutning, det er til juli måneds udgang

Den årlige betaling for et fosterbarn er indtil III. mellemskoleklasse incl. 800 kr., III. og IV. 900 kr., V. og VI. 1000 kr., heri indbefattet skolepenge, men ikke

vadsk. Der betales fjerdingårlig forud. Udmeldelse sker med et fjerdingårs varsel. Skoleåret deles i følgende kvartaler:

1. august — septbr. — oktbr.
2. novbr. — decbr. — januar.
3. febr. — marts — april.
4. maj — juni — juli.

Overret-prokurator Kalko er skolens juridiske konsulent; inkasserer også de skolepenge, som ikke betales månedsvis.

Skriftlige vidnesbyrd om disciplene

Daglige karakterer gives ikke ved vor skole. Derimod får hver elev — som regel hver fjortende dag — en kort meddelelse med hjem om sit arbejde i de forløbne uger.

Disse meddelelser samles af klasselæreren og indføres af samme med navns underskrift i elevernes dertil indrettede meddelelsesbog, der bringes hjem om lørdagen eller mandagen, efter at først en af bestyrerne har gennemgaaet bedømmelsen med hver elev. For at muliggøre denne gennemgang, der foregaar i klasselærerenes overværelse, og som vi tillægger megen betydning, er det således indrettet, at overklasserne får bedømmelser den ene uge, underklasserne den anden. Indtræffer der en ferie i bedømmelses-

Skriftlige vidnesbyrd

perioden, vil der derfor undertiden hengå mere end 14 dage mellem to vidnesbyrd.

Underskrevet af en af elevens forældre bringes bogen den følgende skoledag med på skolen.

Medens disse vidnesbyrd kun hvor der er særlig grund til det indeholder andet end en kort bemærkning om elevens arbejde, gives der to gange om året — før juleferien og før sommerferien — en udførlig meddelelse til hjemmet om elevens standpunkt i det hele taget.

Disse vidnesbyrd udarbejdes af klasselæreren på grundlag af meddelelser fra de enkelte lærere og drøftes inden indskrivningen på lærermøder.

Før juleferien uddeltes disse vidnesbyrd i år af den ene af bestyrerne i samtlige elevers og en del forældres overværelse, idet han samtidig med overrækkelsen talte et par ord til hver enkelt elev og til hver enkelt klasse.

Eksaminer

I sommeren 1904 indstillede VI. stud. klasses 2 elever, *Erik Henningsen* og *Ejnar Hansen*, sig til afgangseksamen for studerende. De bestod begge med henholdsvis 1. og 2. karakter.

Til IV. kl. hovedeksamen indstillede sig 8 elever: *Hans Knudsen*, *Georg Jakobsen*, *Frederik Crone*, *Knud Mygind*, *Christiane Reimann*, *Arnold Reimann*, *Louis Friis* og *Ludvig Augustinus*, der alle bestod. De 4

første hørte til den sprog.-hist. retning, de 4 sidste til den mat.-naturv.

Til alm. forberedelseseksamen indstillede sig 8 elever: *Aksel Permin, Johannes Illum, Valdemar Kunst, Ejnar Andersen, Ebba Andersen, Bertha Løw, Åge Steenstrup* og *Svend Simmelhag*, der alle bestod, de 3 første med udmærkelse.

I år indstiller sig til afgangseksamen for studerende 3 elever af den sprog.-hist. retning; til IV. kl. hovedeksamen 13 elever og til alm. forberedelseseksamen 4 elever.

I skoleåret 1905—06 bruges følgende bøger*)

1. underklasse

H. C. Frederiksens læsebog for små børn.

2. underklasse

Børnenes danske læsebog I. udg. af Andersen, Skarvik og Sørensen.

3. underklasse.

Slomanns danske læsebog I. Olaf Lange: geografi før mellem-skolen (i kort og billeder).

4. underklasse

Slomanns læsebog II. Dyrenes naturhistorie af V. Balslev. Børnenes fædrelandshistorie af Johan Ottosen. Geografi før mellem-skolen af Olaf Lange.

5. underklasse.

E. Kellers danske læsebog for det 5. skoleår Børnenes fædrelandshistorie af Johan Ottosen. Madsen og Bøving-Petersens geografi II. Et atlas. Dyrenes naturhistorie af Balslev. Balslevs lille botanik.

I. mellemskoleklasse.

E. Kellers danske læsebog for det 6. skoleår. Ingerslev og Vibæks tyske begynderbog med glosarium. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen I. Lützens zoologi udgivet af Jungersen. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Et atlas. Bertha Hahus bibelhistorie.

*) Skolen forbeholder sig ret til at indføre enkelte bøger, som ikke er anført her, efterhånden som der bliver brug for dem. Det tilrådes: ikke at forsyne nye bøger med navn, inden de er forevist på skolen.

II. mellemskoleklasse

Agerskov og Rørdams danske læsebog for mellemklasserne. Ingerslev og Vibæks tyske begynderbog med glosarium (senere en anden tysk bog). Jespersen og Sarauws engelske begynderbog I. (senere en engelsk læsebog). Lützens zoologi udgivet af Jungersen. Plantelivet af Warming. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Et atlas. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen I. Det nye testamente. Bertha Hahns bibelhistorie

III. mellemskoleklasse

Agerskov og Rørdams danske læsebog for mellemklasserne. Svensk læsning vil efterhånden blive opgivet. Det nye testamente. Kapers tyske læsebog for mellemklasserne. Kapers tyske grammatik. Jespersen og Sarauws engelske begynderbog II. Branner og Rodhes engelske taleøvelser. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen I—II. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Et atlas. Lützens zoologi nr. 2. Plantelivet af Warming. Foldbergs geometri for mellemskolen. Aritmetik vil senere blive opgivet.

III. stud. klasse.

Agerskov og Rørdams danske læsebog for mellemklasserne. Runeberg: Fänrik Ståls sägner. Det nye testamente. Kaper og Simonsens tyske læsebog for de højere klasser. Kapers grammatik. Cohen og Kapers franske læsestykker. Oluf Nielsens franske grammatik. Ostermanns latinske læsebog (senere Cæsar: De bello Gallico, udg. af Gertz). Linderstrøm-Langs formlære. Iversens latinske stiløvelser. Jensen og Goldschmidts latinske leksikon. Hudes græske elementarbog. Berg og Hudes græske grammatik. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Et atlas. Schmidt og Ottosens lærebog i historie for realklasser I—II. Lützens zoologi nr. 2. Plantelivet af Warming. Jul. Petersens aritmetik og algebra I—II. Jul. Petersens geometri. De mat. stud. anskaffer Ellingers fysik (men ikke de græske bøger).

III. realklasse.

Som III. stud. klasse; men anskaffer i stedet for de latinske og græske lærebøger Brekkes ny engelske læsebog for middelskolen med Lødrups glosarium Hansen og Magnussens versioner. Ellingers fysik.

De bøger, som skal bruges i IV., V. og VI. klasse, opgives ved skoleårets begyndelse.

Samtlige elever bruger ved morgensangen, sangundervisningen, i adskillige undervisningstimer og ved andre lejligheder: Sangbog for den danske skole af Bæk og Laursen.

Slutning

Mundtlig afgangseksamen holdes fra 16. juni—6. juli.

Næste års afgangsklasser, d. e. nuværende III. og V. kl., har årsprøve i samtlige fag; de øvrige klasser har kun i enkelte fag en overhøring, der tilsigter at give børnenes forældre en særlig lejlighed til at besøge skolen og få et indtryk af dens undervisning. Overhøringen er for disse klassers vedkommende **ingen eksamen og vedrører ikke spørgsmålet om elevernes opflytning i en anden Klasse.**

Den finder sted onsdagen den 5. juli kl. 9¹/₂—2.

Lørdag den 8. juli kl. 9 afsluttes skoleåret, eksamenstestimonieme og de skriftlige vidnesbyrd uddeles, og elevernes ordning i klasser til næste skoleår meddeles. — Herefter tager sommerferien sin begyndelse.

Samtlige hjem og venner af skolen indbydes til at overvære års-overhøringen og årets afslutning.

Det nye skoleår begynder tirsdag den 22. august kl. 9. Børnenes forældre og andre venner af skolen indbydes til at overvære det nye skoleårs indledning.

H. C. Frederiksen

træffes tirsdag og fredag 12—1

Kr. Branner

træffes hver skoledag 2—3

Timeplan

for

onsdagen den 5. juli 1905

Kl. 9¹/₂: Morgensang

Tid	Klasse	Fag	Lærer	Værelse
9 ³ / ₄ —10 ¹ / ₂	III spr.-st.	Tysk	Holger Frederiksen	16
"	II.	Historie	P. Langballe	2
"	II mv.	Geografi	Regner Lefolii	15
"	II ø.	Historie	Kr. Branner	14
"	I mv.	Regning	Kirstine Sørensen	1
"	I ø.	Bibelhistorie	Jens Bondesen	20
"	5v.	Geografi	Knud Meyling	11
"	5ø.	Dansk	Anna Kønigke	12
"	4ø.	Dansk	Ingrid Kunst	8
"	4v.	Naturkundskab	Ellen Branner	9
"	3	Dansk	Helga Kønigke	st. n.
"	2v.+ø.	Gymnastik	Dora Engelbrecht	Salen (ny)

10¹/₂—11¹/₄

Ophold

"	11	Geograh	—	
"	II mv.	Engelsk	Anna Kønিকে	15
"	II mø.	Matemat. og regn.	Povl Frederiksen	14
"	Imø.	Tysk	Ida Olsen	20
"	Imv.	Tysk	Erik Jacobsen	1
"	5ø.	Regning	Knud Meyling	12
"	5v.	Naturkundskab	Alfred Andersen	11
"	4ø.	Historie	P. Langballe	8
"	4v.	Dansk	Ellen Branner	9
"	3.	Bibelhistorie	Jens Bondesen	st. n.
"	2ø.	Dansk	Eva Lassen	18
"	2v.	Dansk	Helga Kønিকে	6
"	1.	Regning	Ingrid Kunst	19
12 ¹ / ₄ —1	II st.	Latin	Halfdan Kejser	2
"	II r.	Engelsk	Ida Olsen	16
"	II mv.	Matemat. og regn.	Kirstine Sørensen	15
"	II mø.	Naturkundskab	Regner Lefolii	14
"	Imø.	Dansk	Anna Kønিকে	20
"	Imv.	Historie	P. Langballe	1
"	5ø.	Naturkundskab	Alfred Andersen	12
"	5v.	Dansk	Helga Kønিকে	11
"	4v.	Regning	Knud Meyling	9
"	4ø.	Naturkundskab	Ellen Branner	8
"	3.	Gymnastik	Dora Engelbrecht	Salen (ny)
"	2v.	Regning	Ingrid Kunst	6
"	2ø.	Regning	Povl Frederiksen	18
"	1.	Dansk	Eva Lassen	19
1 ¹ / ₄ —2	I—III (Drenge)	Gymnastik	Holger Nielsen	Pladsen (nysal)
"	I—III (Piger)	"	Dora Engelbrecht	gl. sal

Håndarbejderne er fremlagt i nr. 4.

Indhold

Den 3. november	side	3
Havresuppe, dråber og ris	”	8
Lektielæsning	”	11
Årets arbejde	”	23
Timeplan	”	63
Af skolens dagbog	”	65
Eleverne	”	76
Ellen Petersen	”	77
Lærerkræfterne	”	79
Alm bestemmelser og ordensregler	”	84
Betalingsvilkår	”	85
Skriftlige vidnesbyrd	”	87
Eksaminer	”	88
Bøger 1905—06	”	90
Slutning	”	93
Timeplan for 5. juli	”	94-95
